

Stockholms
stad

Trekantsparken

Stadsdelen Liljeholmen

Program för långsiktig utveckling

2023-06-01

DET
ALLMÄNNA
FÖRST!

LANDSKAPSLAGET

MEDVERKANDE

Stockholms stad, exploateringskontoret:

Britt Berntsson, landskapsarkitekt (kontaktperson)

Julia Brandt, byggprojektledare

Karl Gylje, projektledare Södertäljevägen, Lövholmen

Lars Fyrvald, projektledare Liljeholmsgallerian

Stockholms stad, stadsdelsförvalningen Hägersten-Älvsjö:

Sebastian Rigi, utredare

Karin Lönnberg, parkingenjör

Kristina Wendelius, parkingenjör

Stockholms stad, trafikkontoret:

Anna Johansson, landskapsarkitekt

Landskapslaget:

Annelie Landin

Ameli Hellner

Pia Jonsson

Magdalena Franciskovic

Johanna Good

Hanna Skoglund

LANDSKAPSLAGET

Innehåll

Sammanfattning	4
-----------------------	----------

Bakgrund	6
-----------------	----------

Liljeholmen växer
Programmets syfte
Styrande underlag
Parken enligt medborgarna
Underlagsutredningar

Förutsättningar för parkens utveckling	11
---	-----------

Trekantsparkens karaktär
Parkens användning och utvecklingsbehov
Att röra sig i och till parken

Principer för parkens utveckling	23
---	-----------

Principer för parkens utveckling

Programförslag	26
-----------------------	-----------

Landskapskaraktärerna förstärks
Två slingor - håller samman i olika tempo
Entréplatser - synliggör parken utåt
Nivåskillnader och gränser gestaltas
Platser för att vistas i, på och vid vattnet
Fler platser för vistelse, motion, lek och aktivitet

Fördjupning norra delen	37
--------------------------------	-----------

Sammanfattning

Liljeholmen växer med ett stort antal nya bostäder, arbetsplatser, handel, service och förskolor. I samband med den pågående planeringen för Liljeholmen har Stockholms stad kartlagt och analyserat sociala värden och behov i stadens allmänna friytor. Ett förslag har också tagits fram för hur Trekantsparken, Liljeholmens omtyckta stadsdelspark, kan utvecklas över tid för att möta den ökande befolkningens behov.

Under sommaren 2020 genomförde Stockholms stad en enkätdialog för att fånga upp medborgarnas syn på Trekantsparken. Syftet var att samla in kunskap om hur området kring Trekanten används idag, vilka platser som anses värdefulla och vilka brister som upplevs finnas. Förslaget för parkens utveckling har baserats på såväl medborgardialogen som den kartläggning av sociala värden och behov i stadens allmänna friytor som tagits fram som del av planeringen för nordvästra Liljeholmen.

Trekantsparken föreslås utvecklas för att främja både naturliv och folkliv. Landskapets karaktär och naturens värden förädlas samtidigt som fler platser tillförs för ett aktivt parkliv. Med en utformning som möjliggör flexibilitet och samnyttjande kan fler ges möjlighet att vistas i och nyttja parken på ett mer varierat sätt. Parkens relation till närliggande stadsutvecklingsområden behöver beaktas eftersom nya boende och verksamma kommer att söka sig till Trekantsparken för rekreation, lek och aktivitet. De mest använda ytorna finns idag i östra delen. När staden växer behöver framförallt parkens norra del mot Lövholmen och dess sydöstra del mot Nybohov och Södertäljevägen utvecklas.

Trekantsparken används av en bred grupp av besökare. Inte minst förskolebarn som dagligen nyttjar lek- och naturmiljöer som del av verksamheten. Parken har ett högt besöksstryck och för att kunna ta hand om fler besökare behöver den utvecklas.

Det finns behov av fler och mer varierade funktioner så som en yta för bollspel, fler lekmiljöer, mer stora gräsytor för aktivitet samt bättre möjligheter till bad och vistelse vid och på vattnet. Ytkrävande, specifika funktioner som dessa är svåra att tillgodose i mindre parker.

Trekantsparken utgör en betydelsefull del av det spridningssamband som sträcker sig norrut mot Reimersholme, vilket behöver beaktas då parken utvecklas. Här sammanfattas förslaget till utveckling i några punkter:

Parken får nya platser för vistelse och lek

Nya platser för lek, aktivitet och avkoppling tillförs för att möta behoven från fler besökare. Fler stora gräsytor anläggs och befintliga vistelse- och parkmiljöer rustas upp. Särskilt fokus vid utveckling av lekmiljöer läggs på förskolebarn. Mötesplatser för ungdomar tillförs i form av solbryggor, en scen, ett uppgraderat parktorg och aktivitetsytor.

Landskapets karaktärer stärks

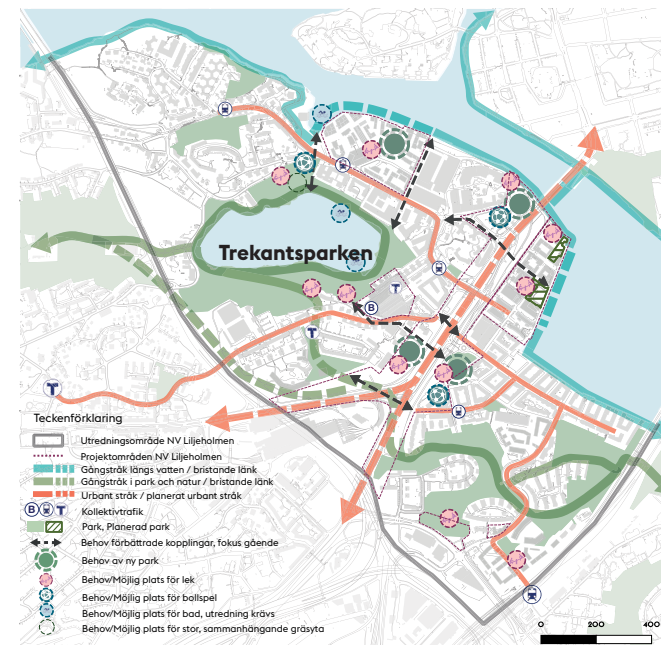
Förkastningsbranten synliggörs och parkens landskapskaraktärer - den klassiska parken, den öppna, unga skogen, den vilda skogen och sjön utvecklas för att stärka de ekologiska och upplevelsemässiga värden som landskapet erbjuder.

Två slingor - håller samman i olika tempo

Två sammanhållande rörelseslingor utvecklas för att tydligare knyta samman parkens olika delar - strandstråket och kantstråket. Nya länkar tillförs för att förbättra närheten till parkens alla delar.

Entréplatser - synliggör parken utåt

Parken tydliggörs utåt och blir lättare att hitta till med nya entréplatser som knyter samman parkvägar med omgivande gång- och cykelvägar. Kopplingar mellan Trekantsparken och andra viktiga rekreativa områden som Vinterviken, Årstabergsparken och Årstaskogen tydliggörs.

Stockholms stad har kartlagt och analyserat sociala värden och behov i stadens allmänna friytor samt hur dessa påverkas av förväntad befolkningsökning. Illustrationen visar utvecklingsbehov för bland annat Trekantsparken. Ur: Nordvästra Liljeholmen. Allmän friyta, kartläggning och behovsanalys. 23.06.01

Nivåskillnader och gränser gestaltas

Parken ges en förstärkt grönskande avgränsning mot bebyggelse och gator. Terrängens variation synliggörs för upplevelsevärden och hanteras för tillgänglighet. I den klassiska delen av parken görs detta med sittkanter som formar topografin på ett stiliserat sätt.

Platser för sol, bad och kontemplation

Möjligheten att vistas vid, på och i vattnet förbättras och förenklas med nya och ombyggda träbryggor och objekt. Strandbadet rustas upp och strandkanten utvecklas för vistelse.

Programförslag för utveckling av Trekantsparken

Illustrationen redovisar befintlig situation för Trekantsparken samt föreslag för Lövholmen och Liljeholmsgallerian (processmaterial).

Bakgrund

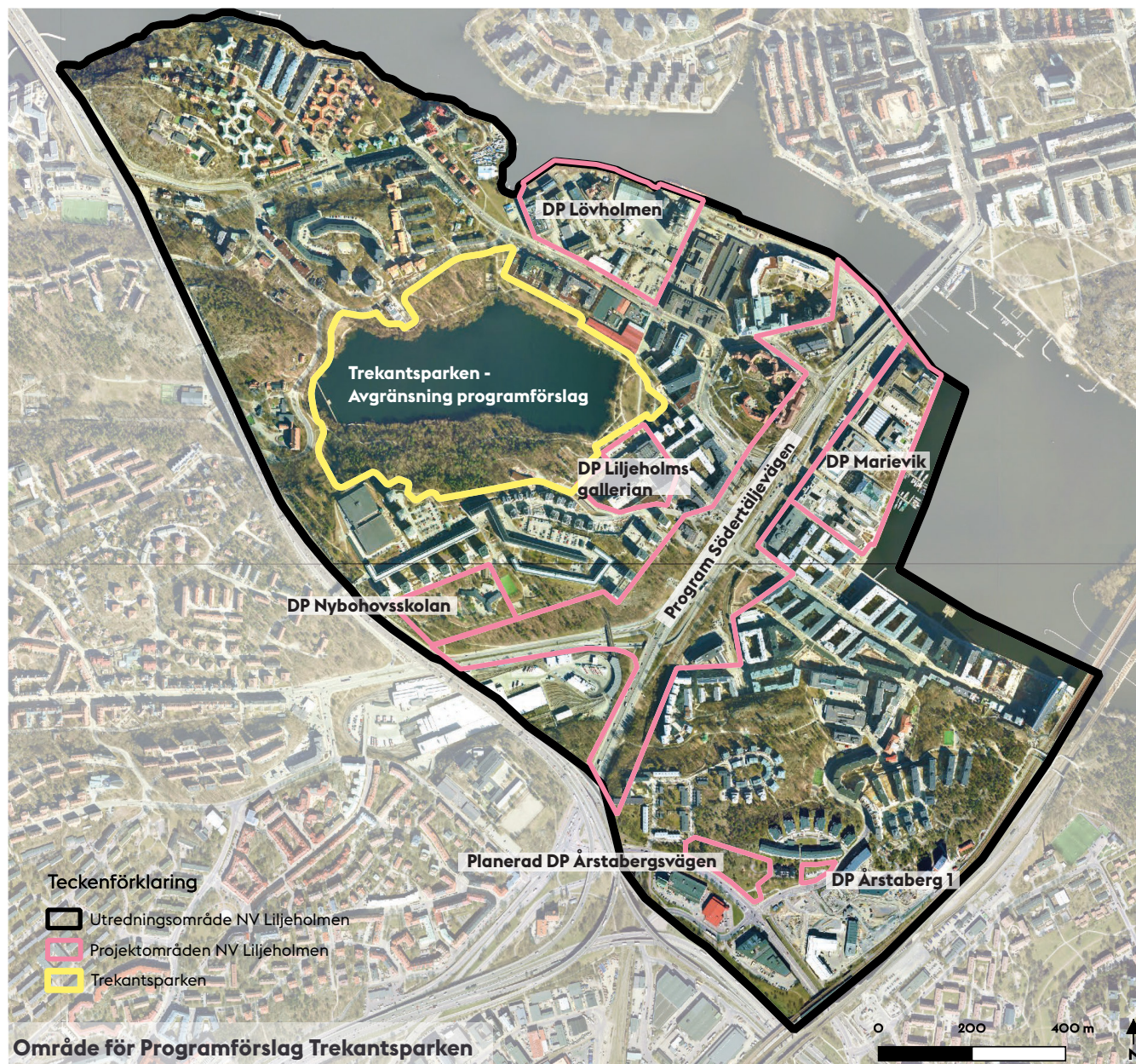
Liljeholmen växer med ett stort antal nya bostäder, arbetsplatser, handel, service och förskolor. När fler flyttar in behöver stadens allmänna friytor utvecklas för att möta den ökade befolkningens behov. Staden ser nu över hur Trekantsparken kan utvecklas som stadsdelspark.

Liljeholmen växer

Stadsdelen Liljeholmen genomgår en omfattande utveckling. Befolkningen förväntas öka med ca 10.000-15.000 boende (till totalt ca 35.000, en ökning på ca 30%) och få ett tillskott av kontor samt verksamheter som ökar dagbefolkningen. I ett program från år 2000 fastställs att visionen för Liljeholmen är att "låta innerstaden ta språnget över Årstaviken" och att bygga stad med dess variation och innehåll.

Trekantsparken påverkas av den planerade utvecklingen och behöver utvecklas till en stadsdelspark med förbättrad funktion som samlande mötesplats. Några av de stora planeringsprojekt som påverkar användningen av Trekantsparken är Södertäljevägen, Lövholmen och Liljeholmsgallerian. Södertäljevägen (planprogram) innebär en omvandling av trafikled till urban gata med förbättrade kopplingar mellan Liljeholmens östra och västra delar. I Lövholmen (detaljplan) planeras blandstad med ett publikt tillgängligt kajstråk. Liljeholmsgallerian (detaljplan) avses att byggas på med kontor och bostäder genom att tunnelbanan överdäckas.

Den ökade befolkningen och nya skolor /förskolor innebär att trycket på allmänna friytor inklusive Trekantsparken kommer att öka liksom behovet av fler platser för lek, aktivitet och rekreation. Trekantsparken är en stor park, men trots sin storlek består de mest frekvent nyttjade parkytorna av smala gräsytor längs den östra och norra sidan. Här är slitaget högt och parken behöver utvecklas för att möta framtida behov.

Bakgrund

Populära promenadvägar runt Trekanten knyter ihop parken.

Programmets syfte

Programmet beskriver hur Trekantsparken på lång sikt kan utvecklas som stadsdelspark för att möta de behov som uppkommer när staden växer. Programmet avses ligga till grund för samordning mellan aktörer och stadens olika förvaltningar i syfte att skapa samsyn kring genomförande och finansiering av fortsatt stadsutvecklingsarbete, där Trekantsparken ingår.

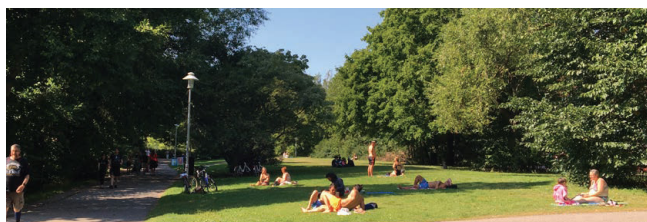
Styrande underlag

Stockholms stad har mål och riktlinjer för hur den växande staden ska kopplas samman och innehålla attraktiva offentliga miljöer.

Mål för stadsdelspark, Park Stockholm

- Stor park, samlande målpunkt och social mötesplats. Minst 50 m bred. Aktiva och rofyllda aktiviteter för sommar och vinter. Bullernivåer bör understiga 55 dB(A).
- Ska innehålla lek, blomsterprakt, en plan gräsyta på minst 0,5 ha samt plats för motion och folkliv.

TREKANTSPARKEN PROGRAM FÖR UTVECKLING

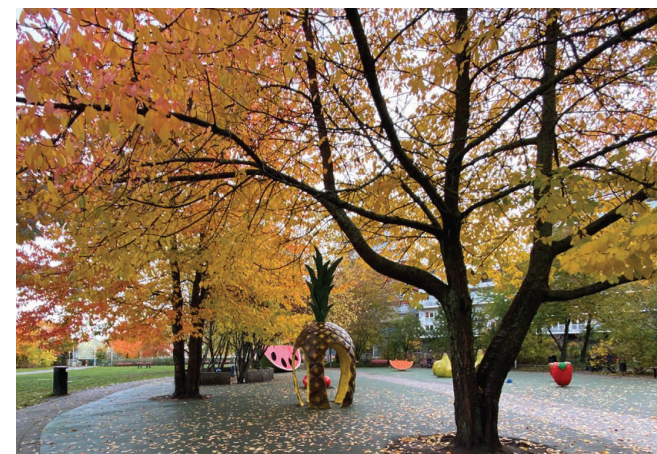
Möjlighet till bad, solbad och rekreation är några av de värden som lockar.

Fyra mål för stadsbyggnad, Översiktsplan

- En växande stad - en attraktiv stad som lockar människor, företag och besökare från hela världen.
- En sammanhängande stad - en stad för alla som hänger samman där människor med olika bakgrund och erfarenheter kan mötas i vardagen.
- God offentlig miljö - en jämnare fördelning av det som skapar goda livsvilkor, där alla delar i staden ska erbjuda trygga offentliga miljöer där människor kan delta och engagera sig.
- En klimatsmart och tålig stad - hållbara energilösningar, och anpassat till framtida klimatförändringar.

Planeringsinriktningar, Översiktsplan

- Säkerställ god tillgång till attraktiva parker och grönområden.
- Säkerställ ett rikt utbud av idrottsytor och idrottsanläggningar i hela staden.
- Värna och utveckla stadens ekologiska infrastruktur.

Fruktelekparken med skulpturer av Johan Ferner Ström är ett signum för Trekantsparken.

Grönare Stockholm, övergripande mål

- God tillgång till parker och natur med höga rekreations- och naturvärden.
- En livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald.
- Ett effektivt resursutnyttjande och samspel ska finnas mellan förvaltning och utveckling.

Mål Stockholms stads miljöprogram (2020-2023)

- Förebygg sårbarheter till följd av ett klimat i förändring.
- God status i vattenförekomster. Stärk och utveckla vattenområden för både rekreation och biologisk mångfald.
- Ekosystemtjänster som bidrar till en god livsmiljö.
- En livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald.
- Stockholmarna ska ha god tillgång till parker och natur med höga rekreations- och naturvärden.
- Varje stadsdel ska planeras för god stadsmiljö.

Bakgrund

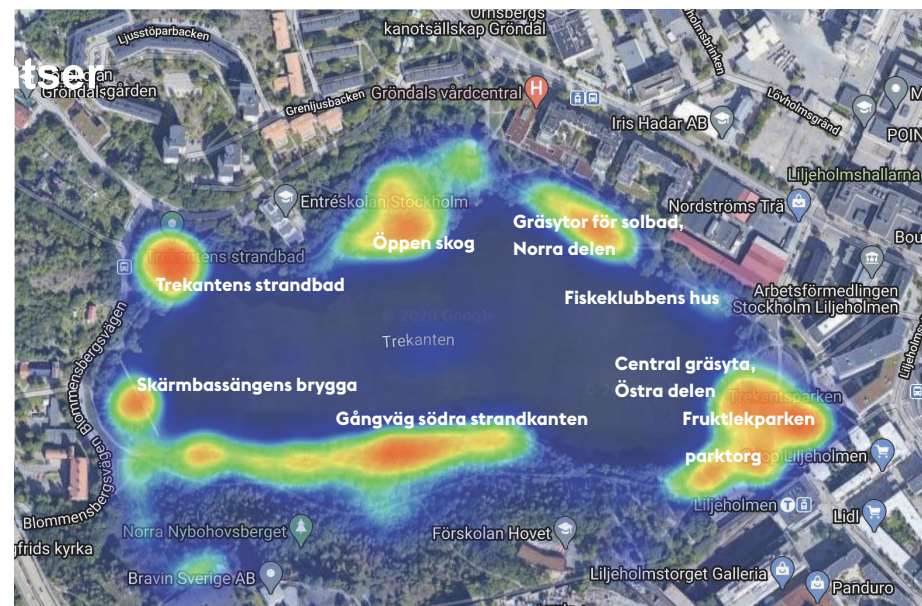
Parken enligt medborgarna

Stockholms stad genomförde under sommaren 2020 en enkätdialog för att fånga upp medborgarnas syn på Trekantsparken. Syftet var att samla in kunskap om hur området kring Trekanten används idag, vilka platser som anses värdefulla och vilka brister som upplevs finnas.

I enkäten framkom att parken nyttjas i lika hög grad under förmiddag som eftermiddag och något mindre på kvällen. De flesta använder parken för promenader, motion och för att röra sig igenom parken till skola, arbete och andra målpunkter. Möjligheten att röra sig runt sjön är mycket populärt och gångvägarna har ett högt tryck enligt enkätsvaren. Några anger att man väljer att promenera tidigt på morgonen för att slippa trängsel. Trånga passager pekas ut vid fiskeklubbens hus, badstranden och södra stråkets bryggor. Parken används för umgänge, bad, picknick och vinteraktiviteter som skridskor och pulka. I frisvar betonas värdet av lugn och ro, att uppleva naturen, att se och lyssna på fågellivet, fiske och njuta av stillheten på tidiga morgnar.

Som favoritplatser pekas flera ytor ut: Trekantens strandbad, centrala gräsyta i östra delen, Fruktleparken, parktorget samt gångvägen längs södra stranden. Även skärmbassängens brygga och norra delens soliga gräsytor och öppna skog pekas ut. På frågan om vilka platser som kan förbättras pekas i huvudsak samma platser ut, men med en betoning på Trekantens strandbad, gräsytor, Fruktleparken samt den trånga passagen vid fiskeklubbens hus. Enligt enkäten så önskar brukarna ”Mer av det som redan finns – både natur, parkytor, aktiviteter och service”. Mer möjligheter till bad, en större badplats, badbryggor och fler sittplatser. Bredare stråk och bättre belysning särskilt längs södra sidan. Mer vattenkontakt genom att sly rensas i strandkanten.

“Jag njuter av grönskan, tittar på fågellivet och ser en del andra djur som harar, ekorrar och annat också. DET betyder Trekantsparken för mig!”

Favoritplatser. Ur Enkät Trekantsparken 2020.09.30.

Läs mer:

- Trekantsparken. Sammanställning av enkät i Maptionnaire. 2020.09.30
- Enkäten för Trekantsparken pågick under perioden 14 augusti - 14 september 2020. 1706 personer har svarat på enkäten. De som svarat bor främst i Liljeholmen och Gröndal, men även i Aspudden och Midsommarkransen.

Medborgarna önskar:

- Mer av det som redan finns – både natur, parkytor, aktiviteter och service.
- Mer vattenkontakt, bad och sittplatser. Bevara naturens lugn, rofyllda platser och möjligheten att lyssna till fågellivet.
- Bredare stråk och mer bryggor för bad och vistelse.

Bakgrund

Underlagsutredningar

Här redovisas översiktligt relevanta aspekter för Trekantsparkens utveckling utifrån framtagna utredningar kopplade till pågående planeringsprojekt i Liljeholmen.

Nordvästra Liljeholmen. Allmän friyta, kartläggning och behovsanalys. 23.06.01.

Exploateringskontoret/ Landskapslaget.

En kartläggning och analys av sociala värden och behov i stadens allmänna friytor samt hur dessa påverkas av förväntad befolkningsökning i nordvästra Liljeholmen.

- *Förskolebarn* använder dagligen Trekantsparken för lek och rörelse. Hälften av förskolebarnen i Liljeholmen går till en park varje dag eftersom de egna gårdarna är för små för verksamheten. Detta gäller även förskolor med gårdar som är drygt 10 kvm/barn, vilket är den storlek som stadsdelen kräver vid nybyggnation. Med den planerade utvecklingen tillkommer nya förskolor och behovet av fler lekmiljöer i bland annat Trekantsparken ökar.
- För *ungdomar* finns en generell brist på mötes- och aktivitetsplatser i stadsdelen, särskilt i centrumnära lägen som Trekantsparken.
- Det saknas *friytor* för lek, bollspel, bollek samt stora gräsytor (större än 0,5 ha). I projekt Lövholmen utgår också en bollplan som utöver behovet av nya ytor behöver ersättas. Trekantsparken har potential att tillgodose dessa ytkrävande funktioner som annars är svåra att tillskapa i mindre kvartersparker.

Naturvärdesinventering Liljeholmen. 2020.09.29, Ekologigruppen

- Delar av Trekantsparken är ett ekologiskt viktigt kärnområde och ett landskapsobjekt av stort värde. Skogen har en lång och obruten kontinuitet med inslag av främst tallar i åldern 150-200 år.

- Skogen i Trekantsparken är en del av en viktig spridningskorridor för ek- och barrskogslevande arter. Naturen är viktig för arter som kräver större sammanhängande skogsytor. Vatten- och strandmiljön är viktig för groddjur.

Liljeholmens centrum. Kulturmiljöutredning, Nyrens, 2019

- Nybohovsbergets höga förkastningsbrant är en representant för Stockholms landskap. De väldiga öst-västliga förkastningarna i Stockholm är tillkomna för ca 2-3000 miljoner år sedan och präglar hela stadens karaktär. De obebyggda bergssluttningarna har stor betydelse för landskapsbilden och besitter ett stort kulturhistoriskt värde. De utgör en påtaglig del av Stockholms urbanitet genom de dramatiska mötena mellan stad och berg. Stadens ökade förtätning har gjort att synligt berg gått från att ha varit ett vanligt inslag i stadsbilden till att idag förekomma alltmer sällan.
- Förkastningsbranten vid Nybohov har ett *miljöskapande värde*.

Trekanten lokalt åtgärdsprogram, maj 2019. Stockholms stad.

- Markföroreningar från äldre verksamheter finns i främst norra samt östra delen av Trekantsparken. Fruktleksparken klassas exempelvis som område med stor risk för markföroreningar.
- Arbete med att förbättra vattenkvaliteten i Trekanten pågår. För att motverka höga fosforhalter tillsätts dricksvatten, ca 15 l/s, via en bäckfärra i parkens södra skogsområde. Sjöns ekologiska status är trots detta otillfredsställande och en god kemiska status uppnås inte.
- Befintlig skärmbassäng i väster effektiviserar avskiljningen av sedimenterbara partiklar. För att förbättra vattenkvaliteten föreslås en ny skärmbassäng i Trekantens östra del och flytande våtmarker kan tillföras till den befintliga bassängen i väster.

Miljöteknisk undersökning, riskbedömning, blivande skola och förskola. 2014. Sweco. (skolan blev ej aktuell)

- I Trekantsparkens norra del, på höjden, har det historiskt förekommit industriverksamhet och marken är förorenad samt innehåller förhöjda halter av metaller och PAH.
- Vid en omvandling av norra delen behöver åtgärder vidtas för att förhindra hälsorisker, främst förknippade med intag av förorenad jord.

Jordartskarta, SGU. 20.05.04

- Parkens södra del, Nybohovsberget, samt högre partier i norra delen består av urberg med ett i vissa delar tunt lager av morän. Strandzonen i västra och delar av norra del består av glacial lera.
- Dagens gräsytor i östra och norra delen består av fyllnadsmassor från periden då området var industrimark och kan innehålla markföroreningar.

Ledningar

- Ett stort antal ledningar finns i parkens östra del bl.a. en stor vattenledning (SVOA), fjärrvärme och fjärrkyla.
- I norra delens smala parti finns ett viktigt ledningsstråk för Ellevio som försörjer Gröndal.

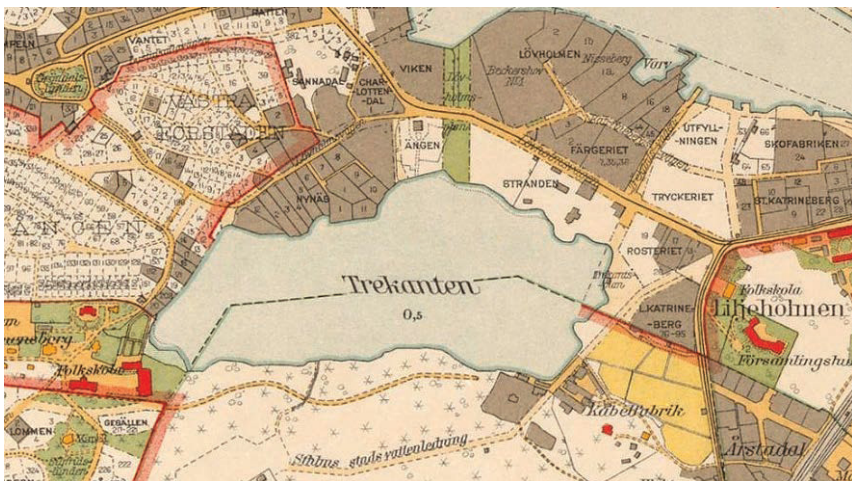
Bullerkartan 2012. Stockholms stad.

- Ljudnivån 55 dB som är en riktlinje för god ljudnivå i parkmiljö (Park Stockholm) överstigs i Trekantsparkens västra och norra del, mot E20.
- I parkens östra och västra delar är ljudnivån god. När staden växer och Trekantsparken utvecklas bör de tysta platserna värnas och skyddas.

Förutsättningar för parkens utveckling

I detta kapitel redovisas en analys av de förutsättningar som ligger till grund för förslaget till utveckling av Trekantsparken. I varje del görs en sammanvägd slutsats av möjligheter som kan beaktas vid utvecklingen.

Trekantsparkens karaktär

1. Historisk karta från 1920-talet visar i brunt områden för industri som omgav parken. I kartan redovisas en parkkoppling mellan sjön Trekanten och Mälaren vid Liljeholmsviken.

2. Foto som visar hur parken tidigt utvecklades till en rekreativ park i norra delen. På 1990-talet utvecklades även östra delen till en park.

Vid Trekantsparken är landskapet dramatiskt. Förkastningsbranten mot Nybohov har stor betydelse för Stockholms landskapsbild. Tillsammans med parkens övriga karaktärsdrag så som Trekantssjön, värdefull skogsmiljö och gestaltade parkrum bidrar den till Trekantsparkens unika identitet och värden.

Parkens landskap är stort och markerat med Trekantssjön som en generös spegel i mitten. Nybohovsbergets höga förkastningsbrant reser sig drygt 60 meter över vattnet och skapar en tydlig inramning till parkens landskapsrum. Förkastningsbranten är en värdefull representant för det stockholmska landskapet och dess urbanitet som präglas av dramatiska möten mellan berg och stad. Skogen i parkens södra del har en lång hävd och består av upplevelserik vild natur med gamla träd, främst av ek och tall. Ett mer öppet stråk med yngre träd finns genom skogens centrala del.

I parkens norra del finns ett höjddparti på uppfylld, utjämnad före detta industrimark. På höjden växer ung öppen björkskog

med inslag av äldre mer värdefulla ekar och lönnar.

En glänta vid höjdens plana kärna med utsikt över sjön bidrar till landskapets identitet. I norra och östra delen finns stora, öppna gestaltade men något slitna parkrum med inslag av blommande parkträd och formgivna mötesplatser. Här har Trekantsparken en klassisk park karaktär, om än i behov av att utvecklas med tydligare parkvärden.

Mot Liljeholmstorget och Lövholmsvägen möter parken bebyggelse som vuxit fram i takt med att Liljeholmen industrialiserats och urbaniserats. Här bildas mindre definierade möten som skapar otydlighet i parkens avgränsning och gör bebyggelsen påträngande för besökare.

Historiska kartor visar att parkens äldsta delar utvecklades i norra delen runt 1920-talet. I öster anlades Fruktlekparken och omgivande parkmiljö efter 1995. Trekantsparken har i övrigt utvecklats till park succesivt, vilket avspeglar sig i parkens utformning. Rester av parkens tidigare industriverksamhet i norra delen finns i form av murar. Dessa kan rustas upp och utvecklas för att synliggöra platsens historiska användning.

Utvecklingsbehov

- Förkastningsbrantens dramatiska topografi* har ett miljöskapande värde inte bara för Liljeholmen utan för hela Stockholm. Branten bör synliggöras. Topografin behöver också hanteras för att tillgängliggöra platser och utveckla bra gångvägssamband, gärna på ett stiliserat och parkmässigt tydligt formgivet vis.
- Parkens landskapskaraktärer*; öppen park, öppen ung skog och vild skog kan stärkas utifrån sina specifika värden för att bli mer tydligt identitetskapande.
- Trekantsparken behöver knytas ihop* på ett tydligare och mer överblickbart sätt så att alla delar runt sjön upplevs ingå i helheten. Idag upplevs parken främst bestå av Fruktlekparken och de öppna gräsyrtorna i öster.
- Den tidigare parkkopplingen till Liljeholmsviken* och Mälaren behöver återtas för att knyta samman stadsdelens rekreativa rum och stråk.

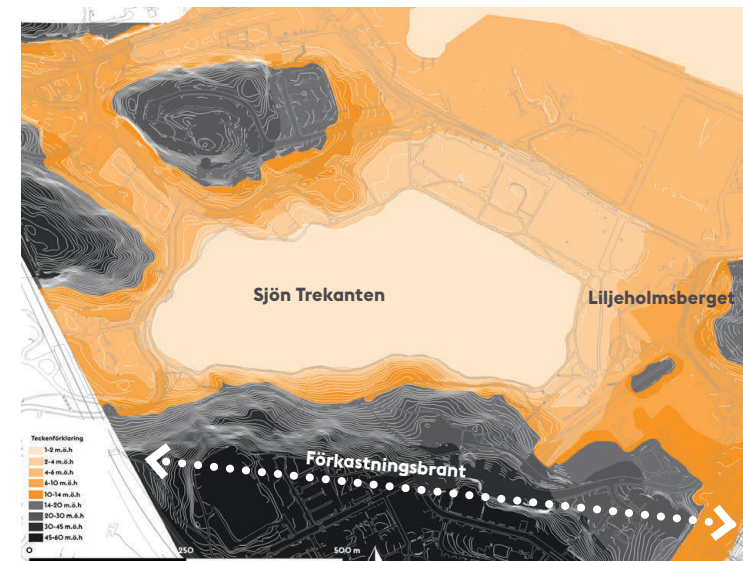
TREKANTSPARKEN PROGRAM FÖR UTVECKLING

Trekantsparkens landskapskaraktärer

Den dramatiska topografin med förkastningsbranten mot Nybohov präglar landskapsbilden liksom karaktärerna i de olika landskapstyperna; öppen park, öppen skog, vild skog samt sjön Trekanten. Det tidigare parksambandet mellan Liljeholmsviken och Mälaren som kan ses i historiska kartor är inte lika tydligt idag. Illustrationen redovisar befintlig situation för Trekantsparken samt förslag för Lövholmen samt Liljeholmsgallerian (processmaterial).

TREKANTSPARKEN PROGRAM FÖR UTVECKLING

Trekantsparkens topografi med förkastningsbranten mot Nybohov

Förkastningsbranten mot Nybohov är – som alla förkastningsbranter i Stockholm - norrvänd och sträcker sig utmed Liljeholmens centrum och Trekantens södra strand. Liljeholmsberget är en mindre höjd som har sin placering mellan två förkastningslinjer. Berget har tidigare varit en ö som kallades för "den lilla holmen". Geologi och topografi har i hög grad påverkat Liljeholmens tidigare agrara markanvändningen samt förläggningen av både tidigare och nutida trafikleder och planstruktur i området.

Parkens användning och utvecklingsbehov

Trekantsparken är en central, rekreativ målpunkt för boende i Liljeholmen och besökande från omgivande stadsdelar. Parken är stor, men de mest frekvent nyttjade parkytorna är trots detta begränsade till en gräsyta vid Fruktleparken och smala gräsremsor längs parkens norra sida.

Besökstrycket högt med ett stort slitage som följd. På sikt behöver Trekantsparken utvecklas med fler funktioner, i fler delar av parken.

I samband med pågående stadsutveckling i nordvästra Liljeholmen har Stockholms stad kartlagt och analyserat sociala värden och behov i stadens allmänna friytor samt hur dessa påverkas av förväntad befolkningsökning. Trekantsparken är en stadsdelspark och det innebär, enligt stadens riktlinjer, att parken ska erbjuda värden i form av bland annat sociala mötesplatser för både aktiva och rofyllda aktiviteter, stora gräsytor (mer än 0,5 ha), blomsterprakt och tysta miljöer (under 55 dBA).

Trekantsparken är omtyckt och mycket välbesökt för de möjligheter till aktivitet, umgänge, lek, bad och naturupplevelser som erbjuds. Parken behöver utvecklas med fler funktioner så som en yta för bollspel, fler lekmiljöer, mer flexibla stora gräsytor för aktivitet. Ytkrävande och specifika funktioner som dessa är svåra att tillgodose i mindre parker. Det är också önskvärt att förbättra möjligheten till bad och vistelse vid och på vattnet.

Parken ligger nära de områden som planeras att utvecklas. Nya boende och verksamma kommer att söka sig till Trekantsparken för rekreation, lek och aktivitet. Parkens mest programmerade ytor finns nu i östra delen, men fler parkkvaliteter behövs framförallt i norra delen mot Lövholmen och i sydöstra delen mot Nybohov och Södertäljevägen.

Trekantsparken används idag av en bred grupp av besökare. När parken utvecklas behöver särskilt fokus läggas på platser och värden för ungdomar och förskolebarn. Det finns en brist på mötes- och aktivitetsplatser för ungdomar i stadsdelen, inte minst i centrala lägen som Trekantsparken. Även förskolebarn som använder parken dagligen behöver fler lekmiljöer. Nya förskolor planeras och besökstrycket från förskolebarn ökar dagtid genom detta.

Läs mer:

- Nordvästra Liljeholmen. Allmän friyta, kartläggning och behovsanalys. 2020.10.10 rev

SOCIALA VÄRDEN

Idag:

- **Strandbad**, i västra delen med strand, brygga.
- **Lekplats** 2 st (enbart för yngre barn). Fruktleparken påverkas av Liljeholmsgallerian och behöver flyttas.
- **Gräsyta** östra delen (solbad, aktivitet, picknick)
- **Promenader, löpträning**. Slingan runt Trekanten hänger ihop med gångvägar till Vinterviken, Årstabergsparken och kajen mot Mälaren. Delar av slingan är inte belyst.
- **Fiske** krav på fiskekort
- **Utegym** i östra delen
- **Vinteraktiviteter** så som skridskor, skidåkning, pulka.
- **Café** vid parktorg
- **Hundrastområde** (södra skogen)
- **Naturlek** i södra och norra skogen, behöver tillgängliggöras något.
- **Naturupplevelse**. Skogen i söder är omtyckt för naturliv, fågelskådning, men bitvis svårtillgänglig.
- **Grillning**. Iordningställda platser längs norra stranden.

Behov:

- **Ökad vattenkontakt** & mer varierade **badmöjligheter**
- **Bollspel**: minst en stor yta för multisport, i norra delen.
- **Gräsyta**, mer samlad gräsyta, främst i norra delen
- **3 nya lekmiljöer** (fokus förskolebarn, i norra delen behövs en större lekplats för bred åldersgrupp 3-10 år).
- **Blomsterprakt** (ska finnas i stadsdelspark)
- **Hundrastyta** (ca 700 kvm)
- **Evenemang** (plats för musik, teater m.m.)
- Mötes- och aktivitetsplatser för **ungdomar**, främst i östra och norra delen.
- **Grillning**, behov av fler platser
- **Utsikt**, förbättrade möjligheter till utblick över vatten och från högre terräng över parken.

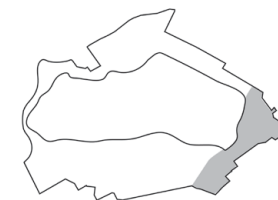
Parkens användning och utvecklingsbehov

Dagens användning (text på kartan) samt utvecklingsbehov kartlagda i tidigare framtagna behovsanalys för nordvästra Liljeholmen (text i rutor på bild).

Illustrationen visar utvecklingsbehov för sociala värden och funktioner i nordvästra Liljeholmens allmänna friytor. Analysen är baserad på en kartläggning och analys av dagens situation samt planerad stadsutveckling med en växande befolkning. Ur: Nordvästra Liljeholmen. Allmän friyta, kartläggning och behovsanalys. 23.06.01.

Användning & utvecklingsbehov - Östra delen

Östra delen – parkens kärna

Den östra delen som ligger nära Liljeholmstorget och tunnelbana är parkens kärna idag. En central men sliten gräsyta utgör en självklar mittpunkt och är en flitigt nyttjad mötesplats för aktivitet och umgänge. Gräsykans funktion begränsas av de många stråk som korsar ytan och vattenkontakten minskar av en tät vegetation mot sjön. Fruktleksparken besöks dagligen av förskolebarn från både Liljeholmen och från andra delar av staden. Dess popularitet har medfört slitage och ett behov av upprustning. Mot Liljeholmstorget finns ett litet parktorg med populär cafépaviljong och ett relativt nyanlagt utegym.

Den centrala gräsmattan - parkens naturliga mötesplats är välanvänd och sliten.

Fruktleksparken - en populär lekplats besöks dagligen av förskolebarn. Fler platser för lek behövs.

Parktorget - en mötesplats vid Liljeholmsgallerian. Mötes- och aktivitetsplatser för ungdomar är en generell brist.

Utvecklingsbehov

- *Vattenkvaliteten* behöver förbättras i sjön och möjligheten att anordna en ny skärbassäng liknande den som finns i västra delen utreds. Detta kan öka möjligheten att komma ut på vattnet för solbad och bad via en ny brygga. Parken kan även funktionsmässigt breddas i en idag smal passage och fler sollägen kan tillföras kvällstid.
- *Den planerade utvecklingen av Liljeholmsgallerian* för med sig att östra delen behöver disponeras om.
- *Den centrala gräsytan* behöver rustas upp för att klara det höga slitaget av många besökare. Gångvägar kan disponeras om så att dessa inte korsar ytan och kompakteringsskador åtgärdas så att gräsytan klarar fortsatt hög användning.
- *Mötes- och aktivitetsplatser för ungdomar* saknas generellt i stadsdelen och behovet är särskilt stort i centrumnära lägen som östra delen av Trekantsparken.
- *Lekmiljöer för förskolebarn* behövs på fler platser. Stadsdelens förskolor använder parken dagligen i verksamheten. I östra delen av parken behövs 2 nya lekplatser mot Nybohov och den planerade stadsmiljön vid Södertäljevägen. Fruktleksparken behöver rustas upp och placeras om eftersom den påverkas av gallerians utveckling.
- *Vattenspeglarna* syns inte idag. Den behöver synliggöras från entréer, parktorg och gräsyta så att vattnets stora landskapsrum kan upplevas på ett tydligare sätt.
- *Parkkaraktär och sociala värden* behöver förädlas och utvecklas rejält i östra delen så att stadsdelsparken som helhet kan erbjuda funktioner och värden av tillräcklig kvalitet och variation, så som motsvarar stadens krav på en stadsdelspark.

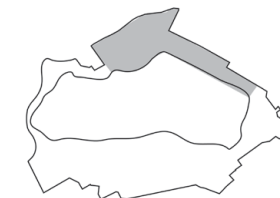
Sociala värden idag

- Lek, Fruktleksparken (2700 kvm, lek 1-5 år, klätter, snurr, rutsch, gungor. Sliten.)
- Stor gräsyta (solbad, aktivitet, picknick. Sliten.)
- Utegym (kan flyttas inom parken)
- Promenader. Löpträning.
- Skridskor, skidåkning, pulka.
- Fiske (fiskekort kan köpas i café)
- Café vid parktorg (torget är litet med få möbler.)

Sociala värden som kan utvecklas

- Blomsterprakt
- Vattenkontakt (bryggor, siktlinjer, strandvistelse)
- Bad- och solmöjligheter
- Vistelse- och picknickmöjligheter
- Bollek
- Lek (fler lekmiljöer behövs)
- Mötes- och aktivitetsplatser för ungdomar

Användning & utvecklingsbehov - Norra delen

Norra delen - den slumrande parken

Trekantsparkens äldsta anlagda parktyper finns i norra delen. Idag en slumrande parkmiljö med gamla parkträd och rumsligt välorganiserade rum som har förfallit. En sliten, anspråkslös lekplats i stort behov av upprustning används dagligen av förskolebarn. Längs sjön är parken smal, särskilt i en passage vid Fiskeföreningens klubbhus. Huset planeras att rivas vilket kommer att förbättra parksambandet både fysiskt och visuellt. Vid kv Trehörningen begränsas bredden av att parkmark används för förskolegård. Smala parkvägar med stora flöden av gående och cyklister bidrar till trängsel.

Mot sjön finns välbesökta och därav slitna gräsytor i bästa solläge. Många spontanbadare, även om det saknas badstegar och bryggor. Vattenkvaliteten är tjänlig för bad, men sjöns bottensediment är förorenad. Mer badmöjligheter är önskvärt och utreds. I väster finns en uppfylld platå på förorenad, f.d. industrimark. Den utgör en fin, men outnyttjad glänta omgiven av unga lövträd. Murar från industritiden finns kvar och kan rustas upp till identitetskapande element. Runt platån är parken igenvuxen och förslummad med spontant uppvuxen vegetation och sumpiga i delar. Några värdefulla stora ekar, lönnar och almar finns, men i övrigt har trädbeståndet begränsade värden. Sjuka almar har tagits ned.

Utvecklingsbehov

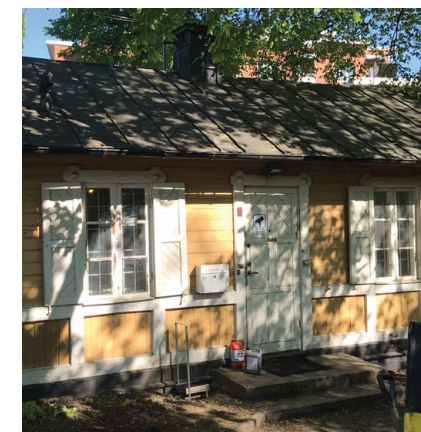
- *Ytor för bollspel* behövs i stadsdelen. Behovet ökar då befintlig bollplan i Liljeholmsviken tas bort vid utvecklingen av Lövholmen. 2 nya bollspelsytor behövs.
- *Stora, plana gräsytor* är viktiga flexibla friytor som det finns brist på idag. Dom är svåra att tillskapa eftersom de är ytkrävande. På norra delens plana ytor finns potential att anlägga nya gräsytor för solbad och spontanaktivitet, vilket skulle avlasta trycket på befintliga gräsytor.

Skridskoåkning, skidor och pulka är populära vinteraktiviteter.

Välbesökt men sliten lekplats i stort behov av upprustning.

Vacker kulturbyggnad vid parkens entré mot Liljeholmsviken - idag lite undanskymd.

- *Lekplatsen* behöver rustas upp och utvecklas med ett mer varierat innehåll för barn i alla åldrar. I Lövholmen planeras nya förskolor vilket medför ett behov av minst en stor lekmiljö i parkens norra del för förskolebarn.
- *Bad* i strandkanten är populärt med hänsyn till solläget. Badmöjligheten behöver utredas avseende gifter i bottensedimenten och möjligheten att ta sig ned i vattnet behöver förbättras. *Vattenspegeln* syns dåligt från stråk, entréer och parkrum. Sjön behöver synliggöras och möjligheten att vistas nära vattnet längs norra delens soliga strand behöver förbättras.
- *Parkens smala parti* behöver utvecklas för att kontakten mellan norra och östra delen av parken ska bli tydligare. *Parkvägarna* behöver breddas för att hantera besöksstrycket. Möjligheten att omvandla del av fastigheterna Nordströms trä och Trehörningen till park bör bevakas för att kunna bredda parken i framtiden.

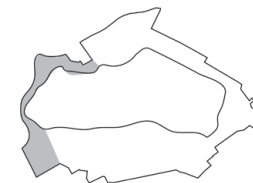
Sociala värden idag

- Lek (1200 kvm, behov av upprustning. 1-5 år, gungor, klätter, baksand, gräsyta.)
- Mindre gräsytor för solbad
- Skridskor, skidåkning på sjön.

Sociala värden som kan utvecklas

- Vattenkontakt, bad (bryggor, strandvistelse, badstege)
- Bollek/Aktivitetsyta (multisport)
- Stor, öppen gräsyta
- Lek (för 5-12 år samt tillkommande förskolebarn).
- Blomsterprakt (ska finnas i stadsdelspark)
- Hundrastning (behov finns av hundrastyta ca 700 kvm)

Användning & utvecklingsbehov - Västra delen

Västra delen - Badet och bryggan

I väster är Trekantsparken smal, bitvis så att enbart gångvägen ryms. Vid Trekantens strandbad breddas parken till en populär badplats med en sluttande gräsyta för solbad omgiven av träd. Den barnvänliga sandstranden med brygga gör platsen omtyckt av familjer med mindre barn. Stranden är smal och ligger nära den mycket välanvända gångvägen som delvis nyttjas av cyklister. Detta medför trängsel och konflikter mellan lekande barn och förbipasserande.

Parken nås via entréer från Gröndal och Vinterviken men dessa är idag otydliga och otillgängliga. Entrén mot gångvägen till Vinterviken utgör en del av ett långt sammanhängande grönt stråk som är mycket viktigt för stadens rekreativsmöjligheter.

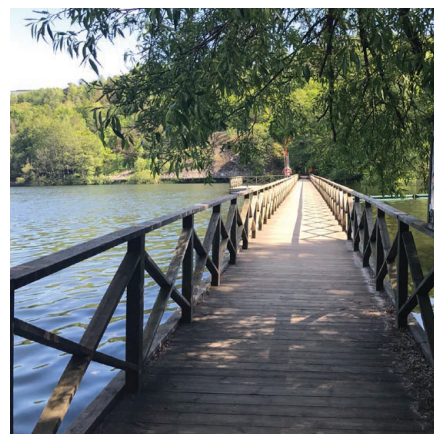
En skärmbassäng i sydvästra delen renar dagvatten innan det når sjön. Här finns ett populärt, men smalt bryggstråk med en mindre plats som nyttjas för fiske och solbad. Möjligheten att komma ut på vattnet är uppskattad, men det är svårt att ta sig ned i vattnet för ett bad då badstegar saknas. I slutningen mot Nybohov finns ett brant parti utan träd som tidigare använts som slalombacke och som idag används för pulkaåkning och terrängcykling.

Utvecklingsbehov

- Vattenspegeln* behöver synliggöras från entréer och parkväg längs sjön så att närheten till vatten kan upplevas från parken. Även utblickar mot sjön från omgivande vägar skulle bidra till att parkens värden annonseras tydligare från omgivande stad.
- Entréer från Gröndal och Vinterviken* behöver förtydligas så att parken enkelt kan nås och tydligare annonseras gentemot omgivande rörelsestråk och gator.

Trekantens Strandbad är mycket populärt, men i behov av en bredare strand.

Befintliga skärmbassängen är uppskattad för möjligheten att ta sig ut på vattnet.

Den gamla slalombacken längst i väster används för pulka och terrängcykling.

- Fler möjligheter att vistas i och på vattnet* önskas av medborgare. Den befintliga skärmbassängen kan utvecklas genom att bryggpromenaden byggs om med bredare passager där man kan sitta och gärna också bada.
- Trekantens strandbad* har behov av att utvecklas så att dagens konflikt mellan cyklister, gående och lekande barn i strandkanten hanteras, eventuellt genom att gångvägen flyttas in något och sandstranden breddas. Gräsyterna som delvis sluttar brant kan jämnas till för att förbättra för solbad och det öppna parkrummet kan ramas in på ett mer omhändertaget sätt för att stärka rumslighet och skönhet.

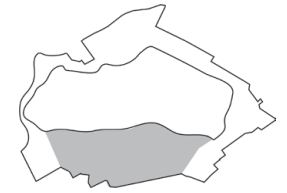
Sociala värden idag

- Rofyllighet, lugn, utsikt
- Vattenkontakt, vyer
- Skridskor, skidåkning, pulka, terrängcykling
- Badplats, solbad

Sociala värden som kan utvecklas

- Solbad
- Utökad sandstrand vid Trekantens Strandbad
- Pulka

Användning & utvecklingsbehov - Södra delen

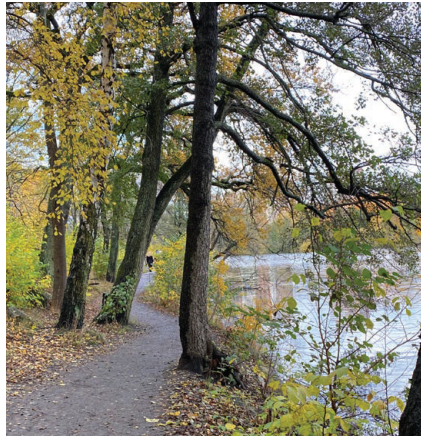
Södra delen - Skogen

Skogen i södra delen är uppskattad för sin vilda naturkaraktär, sitt fågelliv och den stillhet som naturen erbjuder. Naturen är del av ett sammanhängande naturmarksstråk och en ekologisk spridningskorridor med värdefull ek och tall som är ca 150-200 år gammal. Centralt i skogen finns ett stråk med glesare skog av yngre träd och mer flack terräng som används för lek av bl.a. förskolegrupper. Skogen är i övrigt svårtillgänglig och svår att nyttja för vistelse och lek.

Längs gångvägen genom skogen finns utsiktsplatser på bergklippor och plåtar som nyttjas för vistelse. Bänkar och sittplatser saknas i stor utsträckning. Upptrampade stigar från Nybohov ner till sjön finns genom skogen och ner till uddar med flack strandkant där det är enkelt att ta sig i och bada.

Utvecklingsbehov

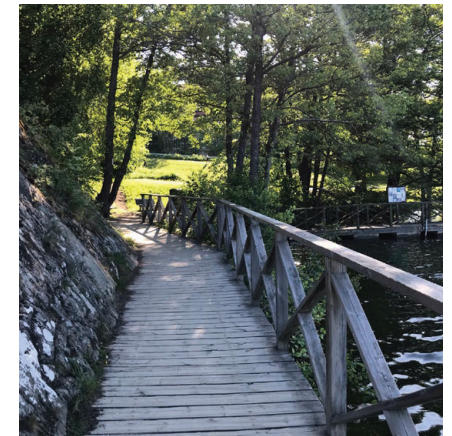
- *2 nya lekmiljöer med fokus förskolebarn behövs i östra delen och skogen.* Behovet ökar då staden utvecklas längs Södertäljevägen. Skogen kan utvecklas för lek och erbjuda upplevelserika, kreativa miljöer som gynnar barns rörelsebehov och utveckling.
- *Tryggheten längs parkvägar behöver förbättras.* Idag saknas belysning längs sjön och skogen är bitvis igenvuxen av sly och buskage vilket begränsar sikten och bidrar till en känsla av otrygghet.
- *Naturkaraktärer* kan utvecklas för att lyfta fram naturens särdrag och värden. Centralt i skogen finns ett mer öppet, flackare parti med yngre träd som kan öppnas upp mer för att utveckla vattenkontakten och utblickar samt möjligheten att se in i parkens olika rum över sjön. För detta behöver en skötselplan tas fram.
- *Naturvärden* kopplade till gamla träd behöver säkras genom att plantera för succession, säkra kontinuiteten för befintliga unga tallar och ekar samt glesa ut runt ekar så att dessa kan växa sig stora. *Tysta miljöer* behöver värnas. Dagens möjlighet att ta del av skogens rofylldhet och lyssna till fåglar lyfts fram i den medborgardialog som genomförts.
- *Möjligheten att ta del av naturupplevelser* är uppskattad och kan underlättas genom att skogen tillgängliggörs på ett varsamt sätt. Idag saknas vistelseplatser och möjligheter att röra sig via ett anlagt stråk genom skogens flackare parti.
- *Parkvägen längs sjön behöver breddas* för att bättre hantera den stora mängden människor som rör sig här. Längs den övre parkvägen finns ett behov av att utveckla en ny koppling utan trappor västerut så att stråket kan fungera bättre för cyklister och skolbarn.

Gångvägen längs strandkanten runt sjön är smal och mycket välanvänd.

Högre upp i skogen går en gångväg som knyter Liljeholmen till Aspudden och Vinterviken, samt används som skolväg till Blommensbergsskolan.

Gångvägen vid sjön går i delar på en alltför smal brygga i södra delen.

Sociala värden idag

- Rofylldhet, lugn, skogskänsla, utsikt
- Vattenkontakt, vyer
- Pulka, terrängcykling.
- Löpträning, promenader.
- Bad från strandkant

Sociala värden som kan utvecklas

- Möjlighet att röra sig genom och vistas i skogen för rofylldhet, naturupplevelse och för att nå vattnet.
- Lek, naturlek

Att röra sig i och till parken

Trekantsparken är välbesökt och dagens parkvägar är smala. Entréplatserna är otydliga och parken är därför lite svår att hitta in till. Längs parkvägarna rör sig en stor mängd människor vilket tidvis skapar trängsel och konflikter mellan gående och cyklister. Gångvägen längs stranden runt sjön är parkens huvudsakliga promenadstråk och en viktig målpunkt i sig. Denna är också en del av en sammanhängande längre rekreativ promenad från Vinterviken i väster till Årstabergsparken samt Årtaskogen i öster.

Parkens gångvägar

Gångvägen närmast sjön är oerhört populär, men överlag för smal för att fungera för de många besökarna. Flanörer och barn blandas med cyklister vilket skapar konflikter, särskilt vid Trekantens strandbad och längs södra strandkanten där gångvägen bitvis övergår i ett smalt bryggstråk. Vid Trekantens strandbad finns tydliga önskestråk (upptrampade stigar) och informella entréer som tyder på ett behov av fler kopplingar mellan parken och Blommensbergsvägen där busshållplatser finns idag.

Den övre gångvägen genom södra skogen knyter samman Nybohov och Liljeholmstorget med Aspudden och Vinterviken. Den används också som skolväg till Blommensbergsskolan. Gångvägen kan ta hand om större flöden än idag, men trappor i stråkets västra del begränsar tillgängligheten och försvårar för cyklister som istället väljer att röra sig utmed den smala gångvägen längs sjön.

Entréer

Det saknas tydliga entréer till parken vilket gör den anonym mot omgivande gator och stadsmiljö. Tät vegetation gör att det är svårt att se in eller se sjön vilket gör att parkmiljön och vattenspegeln inte syns så tydligt från omgivningen.

Den planerade utvecklingen av Liljeholmen kommer att öka besöksstrycket och besökarna kommer delvis att röra sig längs nya stråk. Dagens entréer ligger i rätt lägen, men några huvudentréer behöver lyftas fram. Det saknas också tillräckligt bra kopplingar från entréerna in i parken. Entrén mot Vinterviken är en koppling mellan två av stadsdelens viktiga friytor och detta behöver tydliggöras.

Tillgänglighet & trygghet

Tillgängligheten längs parkvägarna varierar men är generellt bra i östra och norra delen. Den branta terrängen i söder och nivåskillnader mellan entréer och parkvägen längs sjön försämrar tillgängligheten här. I södra skogen finns ett behov av att anlägga en ny koppling (utan trappor) från befintlig parkväg till Blommensbergsskolan så att det blir lättare att cykla mellan Aspudden och Liljeholmstorget.

I några delar upplevs parken otrygg. Det saknas belysning längs parkvägen vid sjöns södra sida och längs en av de tvärgående parkvägarna på norra sidan. Naturmarken närmast stråken är bitvis igenvuxen av sly och ungskog som begränsar överblickbarhet och sikt.

Utvecklingsbehov

- *Parkvägar* behöver breddas för att hantera besöksmängden. Den mest frekvent nyttjade parkvägen närmast vattnet kan avlastas med ett förbättrat parallellt rörelsestråk längs parkens kanter som också kan hantera cyklister, även om parken är en gångmiljö. Parkvägar behöver också kopplas ihop bättre med viktiga gång- och cykelvägar i omgivande stadsmiljö.
- *Tydliga entréplatser* behövs för att synliggöra parken mot staden och dess besökare. Entréerna behöver knytas ihop på ett bättre sätt med parkvägarna så att det blir enkelt att ta sig in i parken
- *Parkvägarnas genhet och tillgänglighet* behöver förbättras i skogens västra del mot Blommensbergsvägen och vid strandbadet.
- *Tryggheten* behöver ökas. Det finns ett behov av att belysa parkvägen längs vattnet i södra delen samt att förbättra sikten genom att ta bort sly närmast parkvägarna.

Principer för parkens utveckling

Utvecklingen av Trekantsparken baseras på en analys av förutsättningar och framtida behov när Liljeholmen växer. I detta kapitel redovisas övergripande principer för parkens utveckling. Principerna ligger till grund för programförslaget.

Principer för parkens utveckling

Principer för utvecklingen har tagits fram genom en analys av parkens förutsättningar, dess landskapskaraktärer, hur den används och hur den kommer att påverkas av förändringar i den växande stadsdelen. Principerna ligger till grund för ett programförslag för utveckling av Trekantsparken.

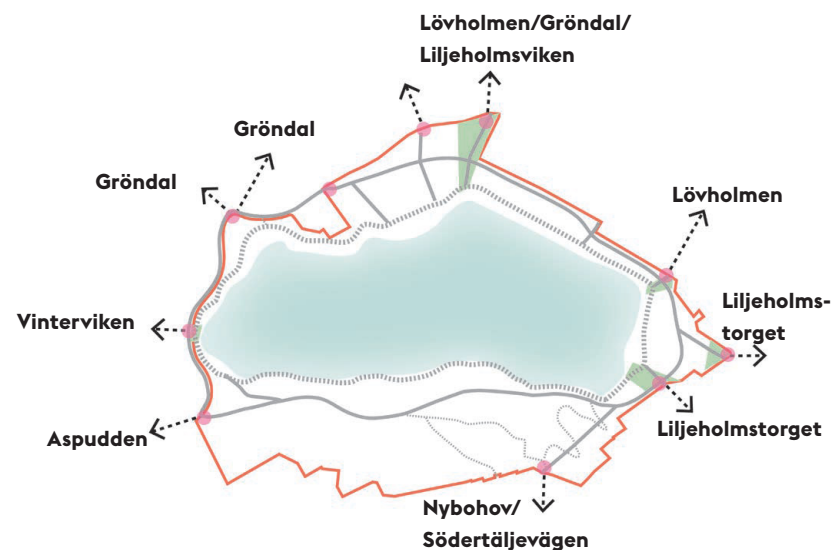
Förstärk landskapskaraktärer

Förstärk parkens särskiljande landskapskaraktärer - den klassiska parken, den öppna skogen, den vilda skogen och sjön.

Utveckla rörelseslingor

Utveckla två tydliga rörelseslingor som håller samman parken och förenklar orienterbarhet. En yttre, något snabbare slinga mellan målpunkter (kantstråket) och en inre slinga för lugnare tempo och vistelse längs vattnet (strandstråket). Utgå från befintliga parkvägar och komplettera.

Tillför entréplatser

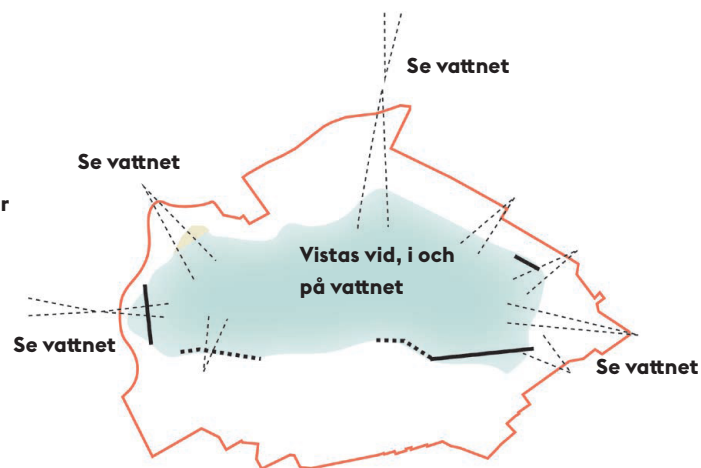
Tillför tydliga entréplatser i strategiska lägen som annonserar parken utåt och samordnar rörelser innåt i parken. Utforma platserna för att ge en sammanhållen bild av Trekantsparken.

Tydliggör gränser & topografi

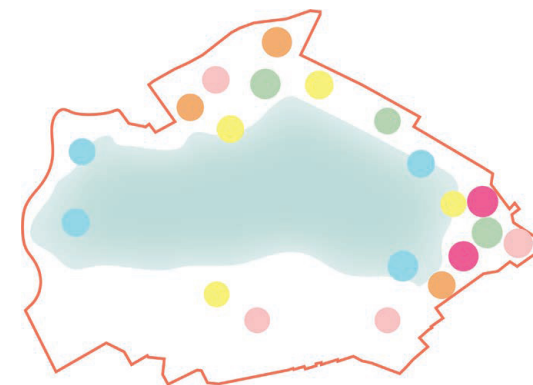
Tydliggör parkens gränser mot gator och byggnadskvarter genom att anordna en bearbetad grön kant som stärker parkens rumslighet utan att stänga ute staden från parken.

Använd topografin för att stärka rumsligheter och bidra till upplevelsevärden. Hantera nivåskillnader med sittkanter och låga murar i den klassiska parken för att ge en stiliserad och formstark terränghantering.

Utveckla vattenkontakten

Tillför varierade möjligheter att uppleva sjön och vistas nära, i och på vattnet. Synliggör vattnets närvaro genom att gallra fram siktlinjer från de öppna parkrummen och huvudentréerna.

Tillför vistelseplatser

Tillför fler och mer varierade platser för vistelse och aktivitet. För alla åldrar, med ett särskilt fokus på förskolebarn och ungdomar.

Programförslag

Programförslaget för Trekantsparken baseras på en analys av platsens förutsättningar och utgår från de principer som tagits fram för parkens utveckling.

Landskapskaraktärerna förstärks

Trekantsparkens landskapskaraktärer - parken, den öppna skogen, den vilda skogen och sjön utvecklas på olika sätt för att värna om de ekologiska och upplevelsemässiga värden som parkens varierade landskap erbjuder. Den värdeskapande förkastningsbranten synliggörs.

Förkastningsbranten

Förkastningsbranten längs parkens södra sida är ett skyddsvärt landskapsobjekt av värde för hela Stockholm. Detta synliggörs genom försiktig gallring i skogens redan idag öppna centrala del med yngre träd.

Den klassiska parken

Trekantsparkens östra, norra och västra delar förstärks mot den klassiska parkens ideal. Tydliga prydnadsvärden utvecklas såsom blomsterprakt och årstidsbetingande effekter i form av lökplantering i stora ytor och höstfärger. Befintliga parkträd kompletteras med mer exotiska trädarter som har vacker form, stam och blomning så som Magnolia, Katsura, Robinia, Näsduksträd och olika typer av körsbär.

I den klassiska parken utvecklas en grön kant mot omgivande bebyggelse och Blommensbergsvägen med hjälp av låga marktäckare/buskar och vackra parkträd. Lökar planteras i stora ytor utmed parkens kanter. Gräsyrtorna utökas och ges en mer tydligt sammanhängande form. Viss gallring görs för att stärka gräsyrtornas rumslighet.

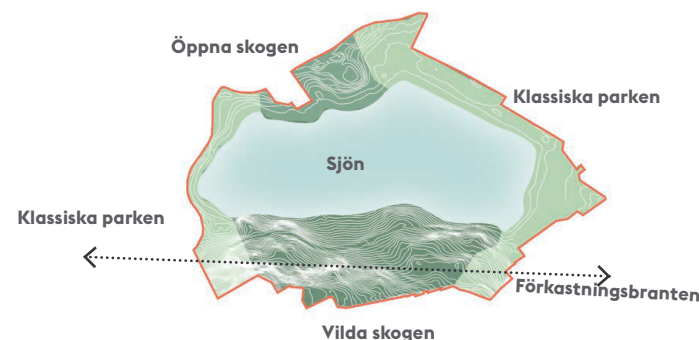
Skogen

Den öppna skogen

Den öppna unga skogen mellan parkens norra del och badet bevaras som naturlig öppen parkskog. Befintliga träd sparas i stor utsträckning, men siktlinjer öppnas upp mot sjön och urval av täta bestånd glesas ut. Vegetationen kompletteras med enstaka nya buskträd av naturligt förekommande blommande/bärande arter som är gynnasamma för fågel- och insektsliv så som slån och skogsolvan. I markskiktet planteras inhemska ängsarter och lökväxter i stora sammanhängande ytor. Genom sin tidiga blomning bidrar lökväxter förutom med stora upplevelsevärden också till pollinerande insekter i form av en tidig födokälla.

Den vilda skogen

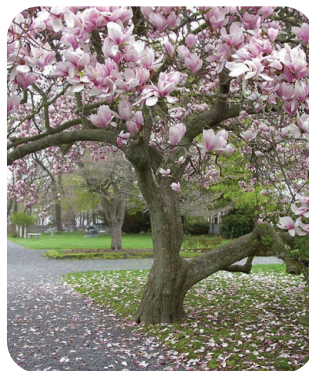
Den vilda naturen i skogen värnas och skogsmiljön bevaras som en naturlig och rofylld del av parken. Gamla tallar och ekar skyddas från påverkan och kan gynnas genom frihuggnings så att kronan ges möjlighet att breda ut sig. Succession av tall och ek säkras genom att unga träd sparas och gallras fram. I delar kan nyplantering av ek vara aktuell till exempel i brynet till pulkabacken i väster.

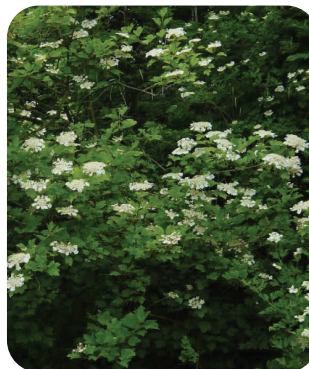
I den centrala, öppna och flackare delen av skogen kompletteras markskiktet med naturligt förekommande arter som bidrar med blomning så som vitsippa. Här öppnas skogen upp något mer genom frihuggnings runt stora ekar och tallar, för att få fram sjöglimtar tydligare. Fågelholkar sätts upp för bla. den rödlistade fågelarten stare. Mulmholkar sätts upp och nedtagna träd med en stamdiameter över ca 300 mm placeras ut i så kallade faunadepåer för att stödja biologisk mångfald. Naturmark skyddas från slitage genom kanalisering av rörelser till ett nyanlagt enkelt gångstråk mellan parkvägen längs sjön och genom skogen.

Sjön

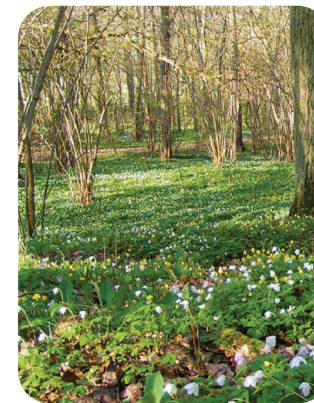
Sjön lyfts fram och synliggörs genom försiktig gallring. Siktlinjer från entréer och parkrum gallras fram genom att sly tas bort och i vissa fall enstaka träd. Pilar längs strandzonen har positiva effekter på sjöns bottenfauna och bevaras i största möjliga mån. Även större sälgrar värnas då dessa bidrar med födoämnen till pollinatörer.

Den klassiska parken
med gräsytor och träd av främst lönn, pil och al kompletteras med exotiska blommande arter som bland annat magnolia. Fält av lökväxter planteras i parkdelens ytterkanter. Längs gator och bostadsbebyggelse anläggs låga planteringar med mindre träd.

Den öppna skogen
med ungskog av björk och al gallras något och kompletteras med i Sverige naturligt förekommande buskar som skogsolva. Markskiktet som idag består av äng kompletteras med lökväxter i större fält.

Den vilda skogen
som idag består av blandskog med lönn, ek, tall och hassel bevaras. Bestånd av ek och tall gynnas genom frihuggning av ett urval av träden. Skogens yngre del kan öppnas upp något mer och markskiktet kompletteras med i Sverige naturligt förekommande sippor.

Två slingor - håller samman i olika tempo

Två tydliga, sammanhållande rörelseslingor utvecklas - strandstråket och kantstråket. Befintliga stråk kompletteras där länkar saknas för att förbättra tydlighet och nåbarhet till parkens alla delar.

Strandstråket

Strandstråket utvecklas med fokus på rekreation i ett lugnt tempo och beläggs med stensjöl. Stråket följer befintlig parkväg och breddas till 4 m där det idag upplevs vara för smalt. Södra sidans bryggpromenader breddas till 4 meter och utformas för att kunna nyttjas av enklare driftfordon.

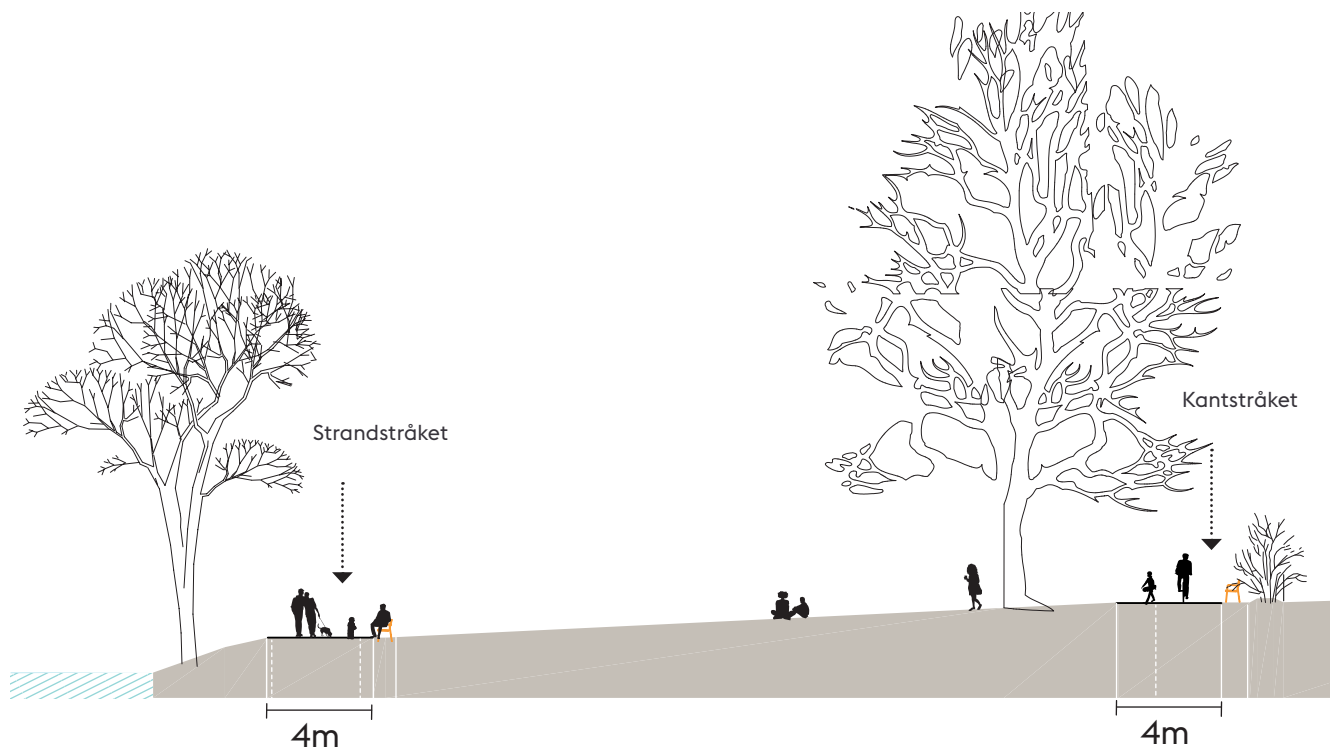
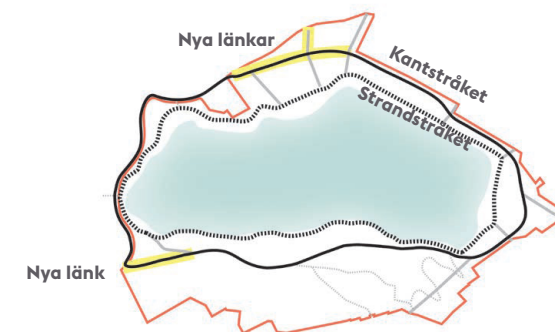
Strandstråket kompletteras med belysning som kan vara av annat slag än stolparmatur. Pollare i kombination med belysning i bryggans räcke är en möjlighet. Stråkets karaktär kan utvecklas genom nya omhändertagna vistelsemiljöer på uddar och bryggor. Sittbänkar placeras mot vattnet och kan vid bryggor inordnas som del av konstruktionen.

Kantstråket

Kantstråket utvecklas till en cykelbar gångväg som underlättar rörelser mellan entréer och målpunkter inom och i anslutning till parken. Kantstråket följer befintliga gångvägar som breddas till ca 4 meter. I skogen anläggs en ny gångväg genom brant terräng i förlängningen mot Blommensbergsvägen för att åstadkomma en koppling utan trappor längs den stig som nyttjas idag. I norra delen anläggs en ny gång- och cykelbar parkväg för att få en fungerande kontinuitet för den yttre slingan och koppla på ett bättre sätt till entréer.

Nya gena gångvägar

Nya gångvägslänkar kan tillskapas för att förbättra tillgänglighet och genhet. I skogen anläggs en enklare gångväg av typen åsnetrappa för att knyta samman strand- och kantstråket genom naturen.

Strandstråket breddas till ca 4 meter. I södra delen av parken innebär detta att dagens bryggpromenad behöver byggas om och breddas. En zon för sittplatser på 1 meter skapas på utvalda platser längs stråkets yttre sida, med utblick mot sjön.

Kantstråket breddas från 2,5 meter till 4 meter genom en breddning in mot parken. En zon för sittplatser skapas på utvalda platser på yttre sidan om stråket.

Entréplatser - synliggör parken utåt

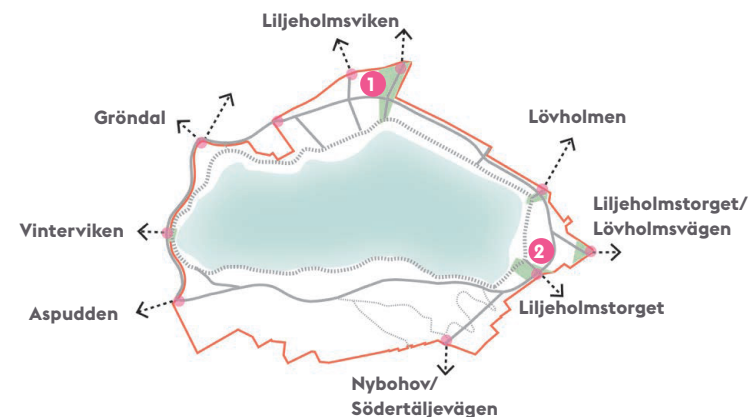
Parken annonseras bättre mot omgivande stad med nya entréplatser som knyter samman parkens gångvägar med omgivande gång- och cykelvägar.

Entréplatser

Entréer utformas som mötesplatser där man strålar samman inför ett parkbesök. De markerar övergången till ett parkrum där cyklister rör sig på de gåendes villkor. Låga sittmurar ramar in platserna och ett golv av gjuten betong eller betongmarksten håller samman mot omgivande gator och gång- och cykelvägar.

Huvudentréer utvecklas mot Gröndal, Aspudden, Vinterviken, Blommensbergsvägen, Lövholmen, Liljeholmstorget samt Nybohov. Från huvudentréer leds besökare in i parken längs tydliga gångvägar där siktlinjer har öppnats upp mot sjön. Enklare entréer kompletterar huvudentréerna för att underlätta tillgängligheten till parken.

Utformningen av Liljeholmsgränd påverkar hur man angör entrén vid Fruktleksparken. Detta får följas upp i fortsatt arbete.

1. Entren mot Liljeholmsviken gestaltas för att tydligt annonsera var parken möter Lövholmen samt styra flöden från olika håll i en tydlig riktning in i parken. En sittmur ramar in platsen och hindrar cyklister från att enkelt snedda över. Befintlig gul kulturbyggnad lyfts fram och nivåskillnader hanteras kring denna. Den framtida användningen av kulturbyggnaden utreds av staden.

2. Entrén mot Liljeholmsgränd/tvärbanan gestaltas för att synliggöra Trekantsparkens entré från Liljeholmsgränd och skapa en enkel rörelse mellan parken och kollektivtrafiknoden vid Liljeholmstorget. Sittmurar ramar in platsen och styr rörelser längs två alternativa gångvägar som leder ned mot parken med en öppen parkterass emellan och utblickar mot sjön.

Nivåskillnader och gränser gestaltas

Parken ges en grönskande avgränsning mot omgivande stad och gator. Landskapets varierade terräng synliggörs för upplevelsevärden och inramning av rumsligheter. Terrängen hanteras för tillgänglighet vilket i den klassiska delen av parken görs med sittkanter som formar topografin på ett stiliserat sätt.

Parken ges en tydlig grön avgränsning

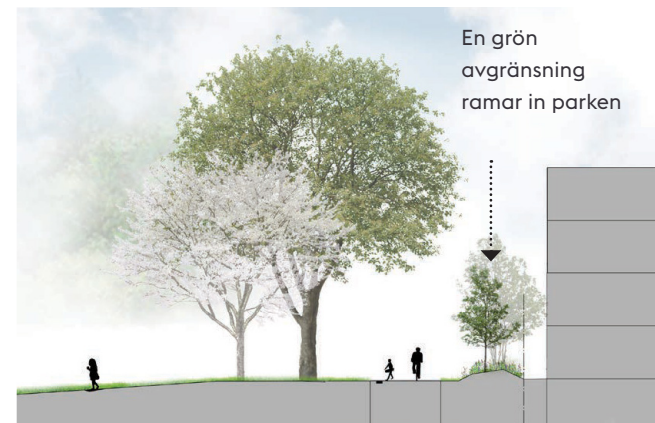
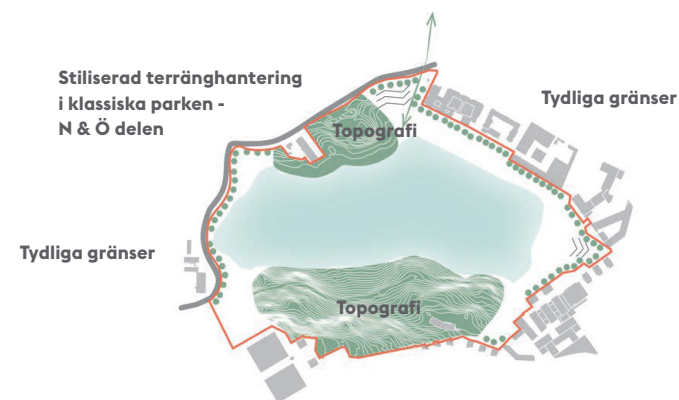
En planterad genomsiktig kant anläggs mellan park och omgivande gator och byggnader. Planteringen anordnas med låg marktäckande vegetation, i delar på släntad mark och i delar på mark som vallas upp något för att stärka parkens rumslighet. Planteringen utformas med stora renodlade växtfält som anpassas till parkens skala, utan att upplevas plottriga. Träd med prydnadsvärden ger höjd och upplevelsevärden. Vyer öppnas upp in i parken samtidigt som grönskan ramar in och tydliggör parkens rum och avgränsning utåt. Omfattning detaljeras med hänsyn till bland annat driftperspektivet.

Stiliserad topografi

I norra och östra delen som utvecklas som klassisk park används låga sittkanter och murar för att hantera nivåskillnader mellan stråk, gräsmattor och aktivitetsytor. Kanterna är synliga enbart från sjön och bidrar till att forma landskapet och framhäva terrängen på ett stiliserat sätt. Nivåskillnaden bidrar till informella sittplatser och gränser i det öppna gräsummet som gör att man kan ligga och sola nära ett stråk och ändå känna en viss avskildhet från stråkets flöden.

Naturlig topografi ramar in

Landskapets naturliga topografi lyfts fram för att synliggöra landskapets variation, förstärka överblickbarheten och bidra till att tydliggöra rumsligheter. I norra delen öppnas parken upp mot befintlig höjd som kan ge en fin inramning till den nya samlade grösyten.

En stiliserad terränghantering med sittgradängar i östra och norra delen stärker den klassiska parkens formstarka karaktär.

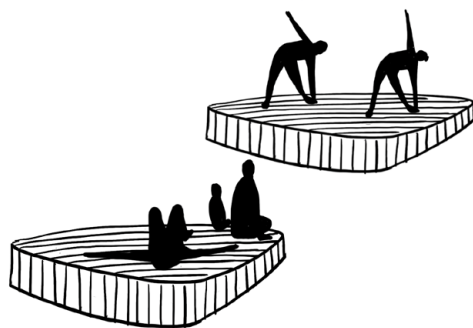
En planterad kant ramar in parkrummet och bidrar till att annonsera parkens praktfullhet och upplevelsevärden utåt.

Platser för att vistas i, på och vid vattnet

Möjligheten att vistas vid, på och i vattnet förbättras och förenklas med nya och ombyggda träbryggor och objekt. Strandbadet rustas upp och strandkanten utvecklas för picknick och utblickar. Fler strandbad kan vara svåra att tillskapa, men med fler bryggbad kan platser för olika typer av bad skapas som också förbättrar möjligheten till sol över dagen.

Bryggplatser (1-3)

Rymliga bryggor utvecklas för att förenkla möjligheten att vistas nära vattnet och ta sig ned i sjön för bad och skridskoåkning. Befintlig brygga vid skärbassängen i väster (1) byggs om så att fler kan vistas på bryggan. Den planerade skärbassängen i östra delen (2) nyanläggs med en bred bryggpromenad och vistelsemöjligheter ut mot sjön. En sol och badbrygga tillförs i parkens bästa solläge i norra delen (3) där många solbadar på gräsytor. Föreningar i sjöns sediment ska utredas vidare av staden med hänsyn till möjligheten att utöka bad i sjön.

Trekantiga träelement (4-5)

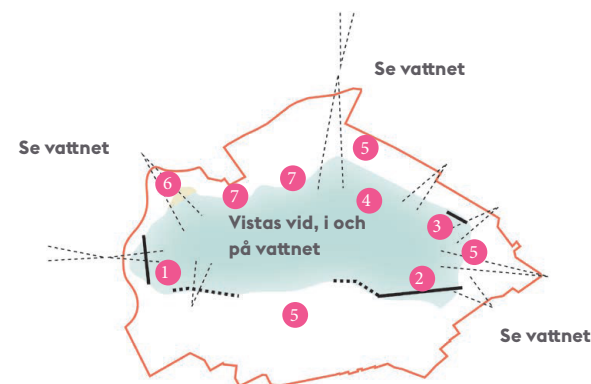
Bryggornas utformning samordnas till en familj av träobjekt. Träkonstruktionerna i parken föreslås få ett identitetsstarkt trekantigt formspråk som rimmar med parkens namn. Förutom bryggor föreslås en badflotte (4) samt flak för solbad, träning eller kontemplation (5).

Trekantens Strandbad (6)

Strandbadet utvecklas med breddad sandstrand genom att strandstråket dras in ca 4 m från vattnet. Badets öppna parkrum får en tydligare avgränsning med en planterad kant och nya entréer anordnas mot Blommensbergsvägen.

Picknickplatser utmed strandzonen (7)

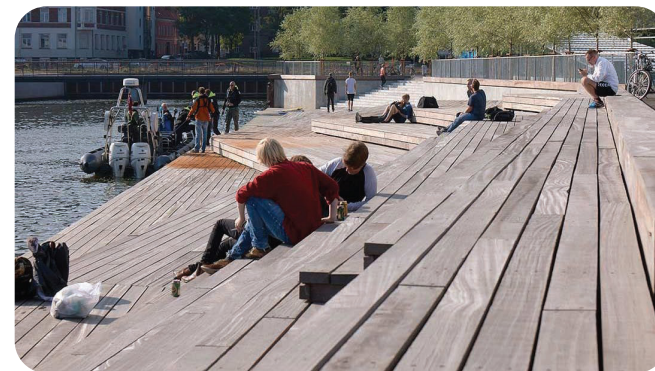
De uddar som redan idag nyttjas för vistelse rustas upp med picknickbord, grillplatser och i delar en stenmjölsyta för att hantera slitage.

Sittflak placeras på utvalda platser med utblick över sjön.

Referensbild mönsterläggning med trekantsmönster.

Referensbild trekantigt formspråk på bryggkonstruktion.

Fler platser för vistelse, motion, lek och aktivitet

Vid en utveckling av parken tillförs nya platser för lek, aktivitet och avkoppling för att möta behoven från fler besökare.

Stora gräsytor för solbad, motion och evenemang (1)

I norra delen tillskapas nya gräsytor för att få en stor samlad yta. Gräsytan i östra delen disponeras om så att korsande stråk kan tas bort. I parkens smala parti öppnas parken upp genom att klubbstuga för fiskeföreningen flyttas och ersätts med gräsmatta. Parkens gräsytor kan genom detta förädlas och utökas för att på ett bättre sätt möjliggöra för bollek, picknick, solbad, fest och större samlingar vid evenemang.

Platser för motion och rörelse (2-5)

Parken förbättras för motion och rörelse för alla åldrar. Slingorna gör det lättare att springa eller gå runt sjön och gräsytor breddas så fler kan samlas och träna. En multisportyta (2) tillförs i norra delen. En plats för pingis och boule (3) skapas vid parktorget i östra delen. Utegygmet flyttas till norra delen (4) och utvecklas med redskap som kan nyttjas av alla, dvs med olika fysiska förutsättningar. Nära utegygmet anläggs också en hundrastgård som ett komplement till södra skogens hundrastningsområde. Bryggplatser (5) gör det lättare att komma i vattnet och simma sommartid eller åka skridskor vintertid.

Parktorg och scen (6-7)

Parkens folkliv stöds genom att östra delens parktorg (6) med cafépaviljong byggs om till en större plats med förbättrad vattenkontakt i direkt anslutning till Liljeholmstorget. En scen (7) med tak och möjlighet till wifi kan nyttjas för dans eller som skyddad fikaplatz för förskolegrupper.

I anslutning till parktorget eller på lämplig yta nära parktorg och gräsmatta behövs anslutning för evenemang. Vid stora evenemang sätts också tillfälliga toaletter ut och för detta kan det finnas ett behov av att anordna en iordningställd yta.

Picknick- och utsiktsplatser (8)

Utmed strandstråket och kantstråket placeras picknickplatser, flak och bänkar med utblick över sjön och parkens öppna rum. Möbler ur Stockholm stads möbelpåbud används för picknickbord och soffor. Träflak utformas i linje med bryggornas utformning (se tidigare uppslag).

Lekplatser & lekmiljö

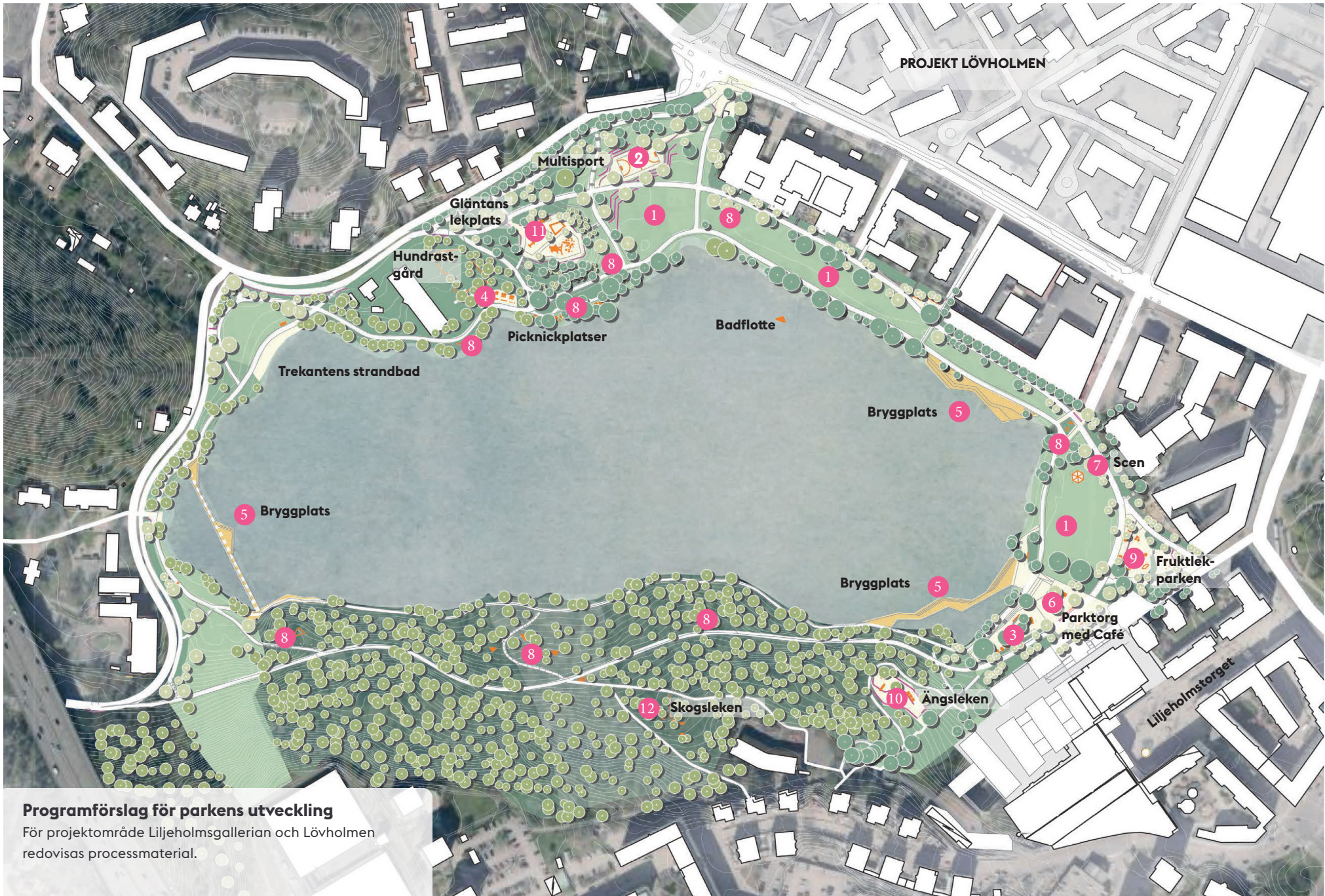
9. Fruktleksparken Lekplatsen och dess skulpturala frukter flyttas till ett centralt läge där lekfunktionen kan samverka med den stora gräsytan och parktorget samtidigt som leken bäddas in av grönska och träd. Fruktleksparken utformas främst för barn i förskoleåldern.

10. Ängsleken utvecklas som ny lekplats vid gångväg och trappor till Nybohov. Låga lekredskap (balans, fantasi, rörelselek) i en trappad yta som följer terrängen sluttande form bäddas in i ängen. Höga redskap som begränsar vyerna över sjön undviks. Ängsleken utformas främst för barn i förskoleåldern och kan komplettera Fruktleksparken för att möta det ökande behovet av fler lekplatser i denna del av parken bland annat då staden utvecklas längs Södertäljevägen.

11. Gläntan utvecklas som en stor lekplats (ca 1400 kvm) med klätterlek, gungor och rörelsemöjlighet i norra delen. En låg sittmur ramar in mot den omgivande branta terrängen. Plats för sand- och fantasilek finns för mindre barn. Regnskydd och picknickplatser inbjuder till fika i alla väder. Markmaterial varierar, men delar ska vara tillgänglig. Möjlighet till mindre utsiktstorn finns. Lekplatsen utformas för barn i alla åldrar, men ska fungera väl för förskolegrupper. Gläntans lekplats utformas för att möta behovet av mer lekplatser för befintliga och nya boende i Liljeholmens nordöstra och östra del.

12. Skogsleken anordnas som en mindre, enkel lekplats med främst balans och roll-lek på temat skog. Markbaserade lekredskap som kräver begränsat eller inget fallskydd väljs. Utrustningen placeras nära kantstråket för att förenkla drift.

Fördjupning norra delen

Fördjupning norra delen

Norra parken förädlas även den som klassisk park med stora öppna gräsytor och mer plats för vistelse, lek och aktivitet. Entrén mot norr tydliggörs liksom den parkmässiga relationen mellan Trekantsparken och Liljeholmsviken.

Karaktär

En klassisk park utvecklas i norra delen. Klippta gräsytor ramas in av karaktärsfulla parkträd och planteringar med blomsterprakt. Den öppna skogen vid höjden utvecklas som parkmiljö utifrån sin naturlika karaktär. Träd gallras för att öppna upp sikt och fältskiktet förädlas i delar till äng med inslag av andra naturligt förekommande blommande ängsarter eller sippor som bidrar till blomsterprakt och årstidsväxlingar.

Entréplatser

Tydligt definierade entréplatser tillförs och ramas in av låga sittmurar samt beläggs med exempelvis gjuten betong. Siktlinjer mot parken och sjön gallras fram. Gångvägar kopplar samman platserna med kant- och strandstråket. Vid huvudentrén mot Liljeholmsviken inordnas den fina äldre kulturbyggnaden i platsen på en egen yta som möjliggör för olika typer av verksamheter.

Rörelseslingor & gena stråk

Två nya tydliga slingor strand- och kantstråket utvecklas utifrån de parkvägar som finns idag. Slingorna breddas till 4 meter för att hantera de många besökarna. Tvärgående gångvägar finns kvar men justeras något för förbättrad genhet till omgivande rörelsestråk.

Spridningssamband

Trekantsparken är en betydelsefull del av det spridningssamband som sträcker sig norrut mot Reimersholme. Nya träd med artval som stödjer de ekologiska spridningsfunktionerna tillförs i främst östra och norra delen, och naturvårdande insatser görs i södra skogen.

Vattenkontakt & vyer

Siktlinjer gallras fram så att sjön synliggörs från entréer och från omgivande gator. Längs strandkanten förbättras möjligheter att sitta vid- på- och i vattnet genom mindre sittplatser och ett ny lång brygga.

Upplevelsen av kopplingen sjö till sjö mellan Trekantsparken och Liljeholmsviken tydliggörs genom att parkrummen knyts samman genom stärkt rumslighet och tydliga siktlinjer mot Mälaren och sjön Trekanten.

Avgränsning & rumslighet

Topografin i den öppna skogen nyttjas för att rama in den tillskapade stora gräsytan. Höjdens slänter gallras något på sly för att förbättra genomsiktighet. Slänterna utvecklas till en fin och blommande fond som förlänger gräsmattans öppna landskap.

Nivåskillnader hanteras med sittkanter på ett stiliserat och formstarkt sätt runt den nya aktivitetsytan. De informella sittplatserna förstärker upplevelsen av parkens anlagda terräng särskilt från sjösidan.

Parkens avgränsning tydliggörs mot bebyggelsekvarter med en planterad yta med inslag av parkträd. Mot gator bearbetas markskiktet på olika sätt som äng eller naturmark. Lökväxter i stora ytor tillför storskalig blomsterprakt som stärker stadsdelsparkkaraktären.

Plats för vistelse & aktivitet

En stor öppen gräsyta centralt i norra delens svagt sluttande terräng kan användas för flexibla aktiviteter så som solbad, vardagsrörelse och större evenemang. Gräsytor i parkens smala parti öppnas upp genom gallring i gräsytan.

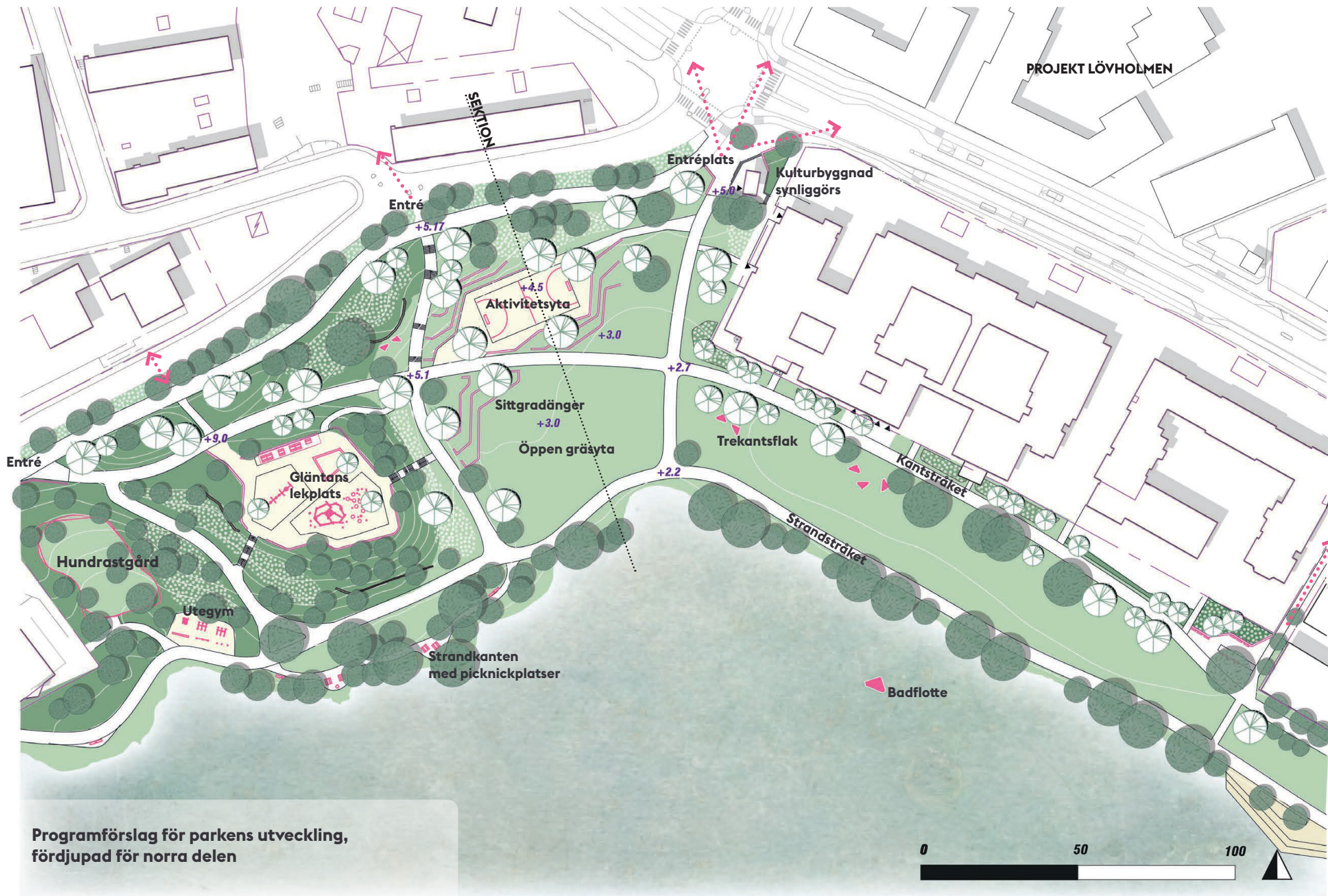
En aktivitetsyta för multisport anläggs i anslutning till den samlande gräsytan. Platsen anpassas nivåmässigt för att inordna sig i den sluttande terrängen. Själva sportytan är något nedsänkt för att nyttja kanter som låg sarg och då minska behov av stängsel. Viss instängsling behövs ändå, främst på kortsidor.

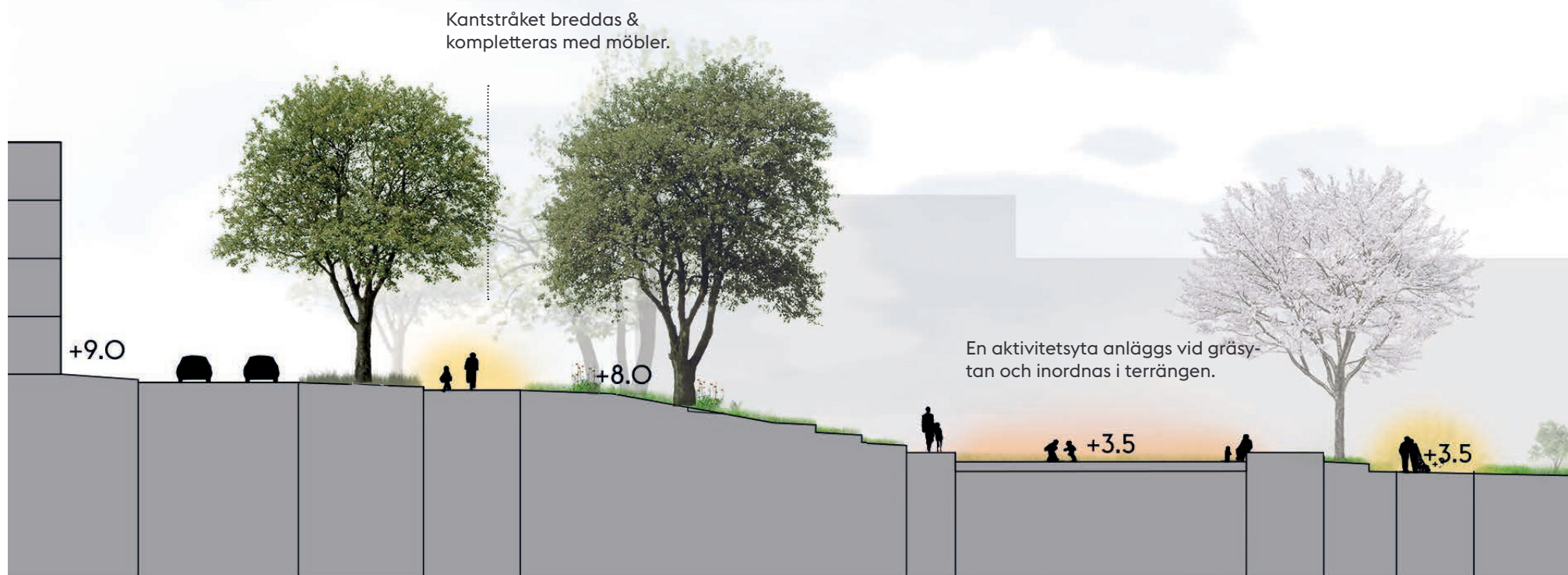
Ett utegym med en varierad utrustning som passar alla åldrar och varierade fysiska förutsättningar anläggs vid Strandstråket som nyttjas för promenader och löpträning. Detta ersätter nuvarande gym i östra delen.

Strandkanten öppnas upp med hänsyn till värdefulla träd för att lyfta fram sjön och öka vattenkontakten. Strandkantens gräsyta förbättras och i delar grusas vistelseplatser upp och förses med picknickbord och bänkar i varierad storlek.

Trekantsflak för häng blir parkens nya signaturmöbel. En stor trärmöbel där man kan hänga, sola, fika och sitta flera personer utan att trängas. Möbelen möjliggör för ett mer avslappnat och informellt sittande och placeras i grupper på utvalda platser.

Hundrastgård med staket anordnas som komplement till södra skogens hundrastområde där hundar får springa fritt.

Sektion genom parkens norra del

Se sektionssläge i planbild på föregående sida.

Sektion genom parkens norra del

Se sektionsläge i planbild på föregående sida.